

# NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

## Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.  
CERAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.  
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

## Poraz avstrijske soc. demokracije.

S težkim porazom za avstrijsko soc. demokracijo so se končali dunajski dogodki in tega dejstva ne prikrije nobena fraza in tudi ne brezštevilne kolone z napadi na policijo v »Arbeiter Zeitung«. Zakaj dunajski dogodki so jasno dokazali, da dunajska soc. demokracija nima ušes v svoji oblasti in da v odločilnem trenutku nima sposobnosti za akcijo, temveč da mora biti pasiven gledalec med napadajočimi komunisti ter med red varujočo policijo. Prestiž avstrijske soc. demokracije je zaigran, ker je svet videl, da je tudi slika o impozantni sili dunajske soc. demokracije le kulisa.

Ni še dolgo od tega, ko so voditelji avstrijske soc. demokracije sanjali o tem, kako zmagajo na volitvah in osvoje vso Avstrijo ter uvedejo povsodi svoj vladno, kakor so jo že instalirali na Dunaju. Te sanje so danes pokopane, ker so dunajski dogodki dokazali, da avstr. soc. demokracija ni niti absoluten gospodar Dunaja. Težka je ta konstatacija za gospodarje dunajskega magistrata, toda vse kaže, da jih čaka v kratkem še težja konstatacija.

V nasprotju s komunisti so hoteli socialni demokratje uveljaviti svoje nazore zakonitim putem. Z volivnimi zmaganji so hoteli postati vladar državnega aparata in z evolucijo so hoteli doseči isti efekt kot komunisti z revolucijo. Na Dunaju se jim je to tudi dejansko posrečilo in ko se je morala kršč. socialna večina umakniti na dunajskem magistratu soc. demokratični, je bil dejansko izvršen tako velik preobrat, kakor ga navadno ustvarjajo le revolucije. Razlika je bila samo v tem, da je bil na Dunaju dosežen ta preobrat nekrvavo, dočim se vse komunistične revolucije posrečujejo le s hekatombami človeških žrtev in z milijardnimi materielnimi izgubami.

Danes pa slabo stoji tudi z uvedbo socialističnega režima z evolucijo. Kar je boljše situiranega delavstva, je tik na meji buržujskega mišljenja, kar pa je slabše situiranega delavstva, pozna le revolucionarno metodo. Avstrijska soc. demokracija pa, ki hoče ustreči enim ko drugim, je prišla v zagato in ne more naprej. Soc. demokracija ni več stranka vsega delavstva in samo tako je mogoče razložiti, da niti najbolj ugledni voditelji soc. demokracije niso mogli govoriti v petek množici, ki jih je sprejela s klofutami.

Pa čeprav bi soc. demokracija pridobila za sebe tudi ves delavski razred, vendar bi mogla zmagati v državi le, če bi stopilo v njen tabor tudi malomeščanstvo in kmet. Dejansko se je avstrijski soc. demokraciji tudi posrečilo pridobiti z »Mieterschutzom« in drugimi efektnimi gesli velik del dunajskega meščanstva za sebe. Ko pa je to malomeščanstvo gledalo po dunajskih dogodkih požgano justično palačo in oplenjene trgovine, tedaj so se ohladile tudi njegove simpatije do soc. demokracije, ki se je pokazala v najodločilnejšem trenutku kot stranka brez sile.

Še mnogo težje pa je to, da tudi v svojih najlepših časih ni mogla pridobiti soc. demokracija za sebe kmeta. V vasi se je še vedno ustavilo vsako poželjenje po socializaciji imetja in v vasi je individualizem še vedno zmagal. In prav nič ni pomagalo, da je soc. demokracija revidirala svoj kmečki program, ker se pred lastninskim čutom kmeta ustavi vsaka teorija.

Težak poraz pomeni dunajski dogodki za avstrijsko soc. demokracijo, toda še težja mora biti zavest, da je bila kulminacija stranke že dosežena. Ne mo-

## Oporoka kralja Ferdinanda

Bukarešta, 22. julija. Krsta, v kateri počiva truplo kralja Ferdinanda, je iz težke hrastovine, okovane s srebrom. Služba božja, ki se je pričela ob 11 in ki so se je udeležili vsi člani kraljevske rodbine, člani regentstva in člani vlade, je trajala celo uro. Po službi božji je kraljevska rodbina z ministrskim predsednikom in s pravosodnim ministrom odšla v nadškofijsko palačo, kjer se je odprla kraljeva oporoka.

Oporoka ima dva dela. Prvi del je prava oporoka, ki je bila napravljena 2. julija 1925 neposredno pred operacijo, kateri se je kralj takrat podvrnil. Drugi del je kodicil, spisan 11. julija 1926, nekaj dni potem, ko se je princ Karol odpovedal prestolu. Oporoka je pisana lastnoročno.

V oporoki govori kralj s toplimi besedami o rumunskem narodu, katerega napredek je bil edini cilj njegovega življenja. Svojega ljubljene sina princa Karla poziva, da vztraja na isti poti in da posveti vse svoje sile službi rumunskega naroda. Zahvaljuje se nato vsem svojim svetovalcem, posebno pa svoji ženi in poziva svoje otroke, da zvesto vztrajajo drug ob drugem. Rumunski narod poziva, naj po njegovi smrti izkazuje njegovi ženi nezmanjšano ljubezen.

Nato so popisana posamezna volila. Kraljici Mariji zapušča v polno last kraljevska palača v Cotroceniju, drugo palačo v Sinaji pa ji zapušča do njene

smrti. Princu Karlu zapušča razen njegove deleže še tudi posestvo Sinaia-Predeal, dalje dvorec Peles in še nekatere druge dvorce in hiše. Princ Nikolaj dobi posestvo Prosceni in neko posestvo v Bukarešti. Kraljici Elizabeti voli posestvo v Ferlenyju. Jugoslovanska kraljica Marija dobi svoj nujni delež v efektih in v denarju. Princeza Ileana dobi posestvo Bojeni in neko palačo v Bukarešti. Vse imetje v denarju, akcijah in v obligacijah se razdeli med vse otroke po enakih delih. Kralj je razen tega zapustil 50 milijonov lejev za razne dobrodelne, znanstvene in verske institucije.

V kodicilu je rečeno, da se morajo zaradi nove situacije — to je zato, ker se je princ Karel odrekel prestolu — izvršiti v oporoki nekatere spremembe. Razveljavljena je odredba oporoke, po kateri bo imel princ Karel dobiti posestvo Sinaia-Predeal, dvorec Peles in druge dvorce in poslopja. Dalje je razveljavljeno volilo palače v Bukarešti, ker to palačo potrebuje prihodnji kralj. Vse to imetje naj dobi novi rumunski prestolonaslednik. Dokler bo prestolonaslednik mladoleten, naj ima užitek od tega imetja vdova kraljica Marija. Princ Karel dobi namesto tega denar in efekte.

Čitanje oporoke je na vse prisotne napravilo globok vtis. Ob 12. so vzdignili kraljevo krsto in jo prenesli na kolodvor na poseben vlak.

## Sporazum v demokratski stranki.

Beograd, 22. julija. Seja izvrševalnega odbora demokratske stranke je trajala do 8.45 zvečer. Na seji je prišlo do sporazuma med Ljubo Davidovićem, šefom stranke in dr. Vojo Marinkovićem. Marinković je pojasnil svoje stališče in dejal, da je nujna potreba, da ostanje demokracija še nadalje v vladi, posebno ker je predsednik vlade Velja Vukičević izjavil, da je zadovoljen z zahtevami demokratske stranke in da sprejme demokratske predloge.

Ljuba Davidović je sicer še nadalje zastopal svoje stališče. Izjavil je, da demokratski ministri ne morejo prevzeti pred narodom odgovornosti za delovanje vlade.

### SITUACIJA POPOLNOMA NORMALNA.

Beograd, 22. julija. Pri radikalih je bilo včeraj precej mirno. Radikali čakajo na razvoj dogodkov v demokratski stranki in gledajo dosti mirno na spor, ki je nastal med dr. Vojo Marinkovićem in načelnikom stranke Davidovićem.

V najbližji okolici Velje Vukičevića se trdi, da spor v demokratski stranki ni tako važen, da bi se bilo treba zaradi njega razburjati. Dr. Voja Marinković bo vplival na Ljubo Davidovića tako, da bo g. Davidović najbrž ustavil svojo akcijo, ki jo je začel proti današnji vladi. Radikali smatrajo in izjavljajo, da

re prodreti soc. demokracija na kmete, ne more si ohraniti naklonjenost srednjih slojev v mestih, niti delavski razred ni enotno za njo.

Niso pa vse to spoznali samo socialni demokrati, temveč tudi njih nasprotniki in tako postaja reakcija vedno večja in tako je prišel čas, ko bo meščanski sloj prešel iz defenzive v ofenzivo. Dunajski polom je mogočen klic k tej novi ofenzivi meščanstva in vse kaže, da bo ta ofenziva tudi značilna za ves nadaljni razvoj avstrijske socialne demokracije.

Za tem se je razvila daljša diskusija, na kateri do popolnega sporazuma še ni došlo, vendar pa je upati, da se bodo odstranile vse zapreke.

Ljuba Davidović se je toliko pomiril, da je izjavil, da ne bo imel v Skoplju, — kot je napovedal pred dnevi političnega govora proti ministrskemu predsedniku Vukičeviću. Na vprašanje novinarjev, kaj je bilo novega na seji izvrševalnega odbora, je Davidović odgovoril:

»Nič! Šel bom v Telovo in Skoplje, ali tam ne bom govoril.«

Istotako je bil malobeseden tudi Voja Marinković, ki ni hotel dati novinarjem nobene izjave.

Je bil včeraj dalje časa v svojem kabinetu v volilnem nasilju in da so vesli o volilnem terorju popolnoma netočne. Po njihovih trditvah — volilnega terorja ni.

Predsednik vlade g. Velja Vukičević je bil včeraj dalje časa v svojem kabinetu. Pri njem sta bila na posetu zunanji minister dr. Voja Marinković in minister Ilija Šumenković.

Voja Marinković je obvestil Vukičevića o seji glavnega izvršnega odbora demokratske stranke.

Po tej konferenci je ministrski predsednik odpoval v Vinkovce, kjer je počakal Nj. Vel. kralja, kateremu je predložil ukaz, da se za čas kraljeve odsotnosti kraljevska oblast prenese na vladu. Velja Vukičević je kralju, ki je ob 2. uri popoldne odšel iz Ljubljane, referiral novejšem notranje političnem položaju.

Za tem se je predsednik vlade g. Vukičević takoj vrnil v Beograd.

### NOVI PRORAČUN BO ZA 1 MILIJARDO MANJSI.

Beograd, 22. julija. Finančni minister je na vse ministre naslovil dopise, v katerih jih prosi, da naj bodo v načrtih novega proračuna kar najbolj varčni. Proračun za bodoče leto namerava finančni minister znižati za eno milijardo.

## Mariborska oblastna skupščina.

Maribor, 22. julija. Včeraj ob 8. uri zjutraj je skupščina nadaljevala svoje delo. Finančni odsek je predlagal, da naj se sprejme uredba o najetju investicijskega posojila v znesku 10 milijonov dinarjev, dalje uredba o pobiranju 100% doklade na lovske karte in finančna uredba. Proračun se zniža od 72.000.000 dinarjev na 26 milijonov dinarjev.

Slovenska ljudska stranka je po svojem sporazumu z narodno radikalno stranko ostala v skupščini precej osamljena, ker so stopili radičevci, ki so doslej bili v lojalni opoziciji napram SLS, v ostrejšo opozicijo. Opozicijo tvorijo sedaj dr. Odič s kmetijci in radičevci, samostojni demokratje in socialisti.

Proračun in predlogi finančnega odbora so bili z večino glasov SLS sprejeti.

Na dopoldanski seji mariborske oblastne skupščine je prišlo do incidenta med velikim županom dr. Schaubachom in socialistom Vinkom Möderdorferjem in Petejanom. Dopoldansko zborovanje je bilo zaključeno ob 12.30.

Popoldanska seja se je pričela ob 4. uri. Na dnevnem redu je bil predlog o službeni pragmatiki oblastnih nameščenecv in uradnikov. Poročal je dr. Ogrizek. Službena pragmatika je bila soglasno sprejeta.

Nato je skupščina razpravljala o predlogu oblastnega odbora o ustanovitvi skupnega uredbodajnega odbora mariborske in ljubljanske oblasti. Z ozirom na § 88. se je izvolil odbor od vsake skupščine po pet članov, ki naj vsako vprašanje prouči in stavi plenumu svoje tozadevne predloge. V odbor so izvoljeni: dr. Schaubach, Veble in dr. Ogrizek (od SLS), dr. Keckeš (HPS) in dr. Odič (HSS).

Končno je oblastni poslanec dr. Veble poročal o predlogu o ustanovitvi hipotekarnega zavoda za mariborsko oblast. Tudi predlog dr. Veble-ta je bil soglasno sprejet.

### DR. KOROŠEC V BEOGRADU.

Beograd, 22. julija. Dr. Anfon Korošec je došel v Beograd že predvčerajšnjim, ali se za njegov prihod zvedelo šele včeraj.

Po nekaterih vesteh je došel dr. Korošec v Beograd za to, da se podrobneje informira o notranjem sporu med Ljubo Davidovićem in Vojo Marinkovićem v demokratski stranki. Dr. Korošec ni hotel dati novinarjem nikakih izjav glede sporazuma med njim in Veljo Vukičevićem, temveč je samo dejal, da je o tem že doslej govoril in da je sedaj aktuelen samo spor v demokratski stranki.

### NOVI ČASTNI KONZULI.

Beograd, 22. julija. Vlada je podelila exequatur nekaterim novim konzulom, in sicer so postali: Joca Urošević, častni konzul republike Chile v Beogradu, Jovan Maksimović, častni konzul danski v Zagrebu, Stevan Karamat, častni konzul danski v Beogradu, Aleksander Knez, častni konzul danski v Ljubljani, Ubaldo Rocchiro, generalni konzul kraljevine Italije v Zagrebu.

### SEJA ŠEFOV PARLAMENTARNIH SKUPIN.

Beograd, 22. julija. Včeraj dopoldne se je v predsedništvu Narodne skupščine vršila seja parlamentarnih skupin, ki ji je predsedoval Marko Trifković. Posvetovali so se, kdo naj se za skupščino udeleži pogreba rumunskega kralja Ferdinanda.

## Po krvavem petku na Dunaju.

Na Dunaju, 20. jul. 1927.

»N. D.« ima zadnji čas toliko prispevkov v političnem in gospodarskem delu, da prav lahko pogreša moje dopise. Vendar se moram oglašiti, da si nisem prav nič pri volji, da ne bi moji prijatelji sumili kake nesreče, ki bi ne bila čisto nič čudnega.

V petek zjutraj sem prišel s ponočnim vlakom na Dunaj in z zadnjim D-vozom električne železnice sem hotel domov. Ali po Ringu je bil cestni promet že ustavljen in prestopiti sem moral na dvojko, ki je vsporedna črta z Ringom. S težavo sem prišel do doma. — Toda radovednost me je takoj gnala na ulice in že pri Volkstheateru, tri minute od mojega doma, sem videl popolno revolucijo. Čez ulice so potežovali debele vrvi, da bi konjiki ne mogli naprej. Tam malo dalje za gledališčem sem videl visoke barikade iz klopi sosednjega parka, vmes visoke kovinske posode za smeti. — Barikade na Dunaju, v tej razdraženosti, pripravljale so se torej hude reči. Že sem slišal od daleč, tam iz parlamenta, streljanje iz pušk. Radovednost je huda čednost, prav nič strahu ni bilo v moji duši, zato sem se s težavo prebil na desno stran Volkstheatra in dobil sem divno mesto pod arkado, a za vsak slučaj sem imel pred seboj mogočen stebel, ki bi me popolnoma kril pred krogli. — Od tu sem gledal kakih 30 metrov pred seboj divje naskakovanje na justično palačo. Smrkavi pobalini so lezli drug drugemu na ramena in brez ovir so razbili okna ter vdrlji v notranjost visokega parterja. Kmalu so frčali skozi okna okti, stoli, police, koši za papir, knjige, cele klopi itd., a zunanjo so mladi pobje in celo dekleta z bubljavico metali vse na kup in zažgali. Takih ognjev je nastalo vse polno okoli cele palače. Gledal sem, kako se širi ogenj od sobe do sobe, potem v mezaninu in prvem nadstropju. Jasno je bilo, da ni rešitve za ponosno palačo, v kateri je nagromadenih brez števila velikih interesov avstrijskega prebivalstva. — Ko sem tako stopical tam pod arkado kake tri ure, sem se vendar spomnil, da bodo moji domači doma v skrbeh za me, kajti streljanje je postalo že grozno. Tudi me je želede nadlegoval, pa sem si mislil, da bi šel domov pogledat, saj se itak še lahko vrnem. In s težavo sem se preril skozi množice in prišel sem srečno domov. Moja sreča, malo pozneje so začeli ljudje divje bežati, za njimi pa s karabinkami oboroženi redarji, ki so ostro streljali. Ves oni prostor so popolnoma očistili. Da nisem malo prej sam šel, tedaj bi najbrže tekel, kakor sem že brez sapa tekel v dnevi preobrata, ko je parlament gorel. Pozneje sem res hotel zopet priti bliže dogodkom na ulicah, ali vsakokrat sem moral bežati v stran, se ule in končno domov. Celotno mimo mojega stanovanja so pokale karabinke in krole go švigale visoko gori v hiše. Ni bilo varno gledati pri oknu.

Justična palača je pogorela, danes so tam razvaline, dasi so rešili precej velik del aktov, vse depozite in lep del pohištva. Pogorela pa je zemljiška knjiga, ves del o ločitvah zakonov, državni arhiv in več važnih oddelkov. Škoda je nepopisna. Vse osebe okrajnega, deželnega in najvišjega sodišča se je preselilo v staro palačo Narodne banke v Herrengasse, kjer so že začeli urejati rešene akte. Dve leti bodo potrebovali, predno bo vse v redu. — Stara palača pa je že zavarovana od vseh strani, ker je nevarnost, da se poruši. Tramvaj tam poleg ne sme voziti mimo. — Sklenjeno je, da palačo obnovijo, za kar bodo rabili pet let in nad 40 mil. dinarjev.

Videl sem dalje žalostne ostanke uredništva in uprave »Reichspost« in »Wiener Neueste Nachrichten«. Tu je zgorela vsa administracija z imeniki, dalje kartoteka in sploh vse, kar je veliko vredno. Glavni urednik »Reichspost« si je rešil življenje le z begom čez streho nekaterih hiš. Stanovanje so mu popolnoma uničili. — Poleg teh škod sem videl samo še izropanih dvoje trgovin z orožjem. Drugih večjih škod ni bilo, ako izvajamo par stražnik in telefonskih govorilnic na ulici. — Razne podrobnosti ste itak čitali, samo reči je treba, da je bilo mnogo pretiravano. Hudo je to dovolj, kar se je res zgodilo, zato je pretiravanje povsem odveč.

Oglejmo si to zatrto revolucijo od politične strani.

Proces pred poroto je trajal osem dni in

je bil zadosna priprava za revolucijo, ki je bila skrbno pripravljena. Med zaprtimi zločinci je celo lepo število tujih komunistov. Grde stvari prihajajo na dan. Ali to pustimo sodnim preiskavam, ki se že vrše z vso ostro.

Treba pa takoj konstatirati, da so šli sicer previdni socialisti grdo na lim komunistom in lopovom, ki iščejo takih prilik, da morejo ropati. Socialistiški vodje so imeli le prekmalu priliko spoznati, da niso več oni gospodarji ulice. To spoznanje za nje navede izkušnja. Seitz, Bauer, Renner, Deutsch itd. so socialisti, ki so že: hof- und regierungsfähige. Brez dvoma so to jako pametni možje, ki so takoj spoznali, da »die Geister, die sie gerufen« gredo veliko predaleč, da morejo nastati ogromne škode za vse sloje prebivalstva, tudi za socialiste. Zato so vodje socialistov pogumno stopili na ulice in med demonstrante, med pogizgalce in pobijalce, misleči, da bo njihova beseda kakor vselej primerno zalegla. Menili so, kovati iz tega politični kapital, češ, glejte Seipel e tutti quanti, vi ste zasejali velikansko nesrečo, a mi smo bili tisti, ki smo se nepreračunljive nesreče in škode preprečili. In zmagoslavno so šli na ulice, pa istotako osramočeni so potegnili repe med noge in se noskrili. Bauer je dobil zausnec, da je zbežal, sam Seitz in Deutsch pa, ki sta na gasilnici hotela priti do goreče justične palače, sta se morala umakniti pred sodrgo, ki ju ni hotela poznati, ne spoštovati. Voditelji socialne demokracije so doživeli žalosten dokaz, da niso več gospodarji ulice, da so tudi oni že med tistimi, ki morajo z ulice bežati v varnejše zavetje. Zato je krvavi petek na Dunaju najhujši poraz socialistov.

Ta poraz se je stopnjeval s prometnim štrajkom, ki so ga morali brezpogojno ukiniti. Seipel se ni udal niti za las, dasi so stavko napovedovali z bombastičnimi frazami in grozovitimi zahtevami. Vlada je ostala trdna in ni dala najmanjše obljube. Socialistom je grozila nevarnost, da bo veliko industrij moralo ustaviti delo vsled nedostajanja oglja in surovin, a s tem bi bilo na tisoče delavcev brez kruha. Grozila je tudi zunanja intervencija, kar bi blamažo socialistov še pomnožilo. Zato se zopet s par floskami prekinili štrajk že na tretji dan, s čemur pa se niso oprali velike soodgovornosti za velikansko gospodarsko škodo.

Moralna izguba socialistov je torej kompletna, a vrhu vsega se zdaj boje komunističnega napredka, ki so ga sami podpihivali. Govorčenje, da so izvali krvoprelitje redarji, ne bo držalo. Tega jim nihče na svetu ne bo verjel, narobe: svet poreče, zakaj niso bili redarji že dopoldne oboroženi s karabinkami, da bi se mogli uspešno braniti in v kratkem času revolucijo zadušiti. Morda bi bilo petdeset mrtvih in sto ranjenih, ne pa čez sto mrtvih in tisoč ranjenih, a vse škode na imetju bi bile zabranjene. Tako poreče vsak pameten človek, ne pa, da so redarji zakrivali nesrečo. Ako jih poulični mob napada s kamenjem in palicami, redarji vendar morajo ostro nastopiti, četudi z orožjem. Čemu pa imajo čuvarki reda orožje! — Šele po drugi popoldanski uri je bilo oboroženih samo 600 redarjev s karabinkami, in že ti so naredili mir v kratkem času. Ako bi bilo že zjutraj oboroženih vseh deset tisoč redarjev s karabinkami in bi to revolucijonarji vedeli, kako bi tekli! Nesreče bi bile prihranjene. Torej naj socialisti ne prihajajo z bedastimi očitani, da so redarji prvi streljali, dočim je vrhu vsega tudi dokazano, da so prve žrtve bili redarji in da so prvi strelji padali iz vrst demonstrantov. — Da so potem redarji korenito odpravili, je naravno in le škoda, da se to ni zgodilo pet ur popreje.

Treba pa tudi ugotoviti, da se vlada ni za hip ni bala za svoj položaj, ki ga je povsem obvladala. Drugi dan je izdala ostro proklamacijo, ki ni izgrešila svojega učinka. Za prvo sejo parlamenta, ki bo v ponedeljek, pa je vlada dobro oborožena z dokazi in argumenti. Tako torej je končala ta velika demonstracija, ki je bila podobna revoluciji, v škodo prirediteljev in njihovih pomočnikov, a je utrdila stališče Seiplove vlade. Najhujše za socialiste je dejstvo, da je dokazana krivda boljševiške propagande. In s tem dejstvom je treba računati ob presoji političnega položaja v Avstriji in tudi v njeni — sosesčini. A. G.

## Politične vesti.

Seja izvršilnega odbora demokratske stranke. Včeraj dopoldne se je vršila seja izvršilnega odbora demokratske stranke. Za sejo je vladalo največje zanimanje vsled konflikta, ki je nastal med Ljubo Davidovičem in demokratskimi ministri. Najprej je na seji govoril Ljuba Davidovič, ki je naglasil, da radikalni niso izpolnili onih obveznosti, ki so jih prevzeli ob nastanku sedanje koalicije. Zagotovila dr. Voje Marinkoviča niso uresničena. Nato je govoril Ljuba Davidovič o volivnih nasiljih in poudarjal, da demokratska stranka ne more in ne more še naprej prenašati terorja policijskih oblasti. Zato treba ultimativno zahtevati od predsednika vlade, da se vsako nasilje neha, v nasprotnem slučaju pa morajo demokratski ministri izvajati konsekvence in izstopiti iz vlade. — Izvajanjem Ljube Davidoviča je ugovarjal dr. Voja Marinkovič, ki je tajil, da bi se godila volivna nasilja. Tudi je nastopil proti prelomu koalicije z Vukičevićem in naglašal, da morajo vsi demokratski ministri ostati v vladi. Njegovemu govoru so najožji pristaši Davidoviča glasno ugovarjali. Ostali govorniki so skušali uplavalj pomirjevalno, nakar je bila dopoldanska seja prekinjena. (O poteku popoldanske seje poročamo na prvi strani. Op. uredn.)

Fašistovski protesti proti dogovoru naše države s Cunard Line. Fašistovski listi so

Končno omenja še »Tribuna«, da se je po nekem temnem dogovoru odrekla Hamburg-Amerika linija odprtosti lastne pomorske prometne črte v Jadranu. — Vse to tarnanje rimskega lista dokazuje samo eno, da je naša vlada na pravi poti in da mora zato z vso odločnostjo vztrajati pri dogovoru z veliko angleško pomorsko družbo.

Lord Rothermere še ne da miru. V svojem listu »Daily Mail« je objavil lord Rothermere odgovor na zadnja izvajanja ministra Beneša v čehoslovanskem senatu. Dr. Beneš je namreč dejal, da je lord Rothermere s svojo kampanjo za revizijo Trianonske pogodbe v korist Madjarske zašel med hujšake. Proti temu očitku se brani lord Rothermere in pravi, da je nemogoč trajen mir, če ne dobi Madjarska nazaj vse one pokrajine, kjer so Madjari v večini. Upa, da bo to sprevidel tudi dr. Beneš, čegar odlične državniške sposobnosti ceniti tudi lord Rothermere. Vel Britanija ni žrtvovala v svetovni vojni en milijon vojakov zato, da je bil sklenjena pogodba, ki stalno ogroža evropski mir. Naj si Čehoslovaka zapomni, da brez teh angleških žrtv ne bi bila uresničena čehoslovaska država. Naj si pa tudi Čehoslovaka zapomni, da bo izgubila vse angleške simpatije, če bi še nadalje izrabljala ugodnosti, ki jih je dobila z mirovnimi pogodbami. Končno napoveduje lord Rothermere, da bo še nadaljeval svojo kampanjo v korist Madjarske. — Naj jo le nadaljuje, kajti tudi ti časi so minili, ko so bile groznje lordov strah narodov.

Po dunajskih dogodkih. Socialno demokratski tisk skuša na vse načine z vehementnimi napadi na policijo zakriti težak poraz, ki ga je doživela na Dunaju soc. demokracija. Toda vsi ti napadi na policijo so le malo prepričujoči, kakor dokazuje ne samo izjava policijskega predsednika Schoberja, temveč tudi izjava dunajskega župana Seitzla. Prvi pravi namreč, da je opozoril župana Seitzla, da bo morala policija rabiti orožje, če ne bo mogla drugače preprečiti požige in plenitve, nakar ga je soc. dem. Seitz prosil, da naj poskusi še enkrat druga sredstva. S tem indirektno priznava župan, da je morala policija rabiti orožje, ker so pač druga sredstva odrekla. Župan pa pravi v svoji izjavi, da je bila policija na mah postavljena pred nepredvidene dogodke. Nadalje priznava, da so bili med demonstranti tudi najtemnejši elementi in največja sodrga. Da je pa povzročila vse poznejše dogodke, je pač le prenaravno. Napadi na policijo torej ne drže in to potrjuje tudi naš dunajski dopisnik v svojem današnjem zanimivem poročilu. — Polom soc. demokracije je naravno dvignil samozavest meščanskih strank. Tako so kršč. soc. občinski svetniki na Dunaju zahtevali, da se takoj razpusti na novo uvedena občinska policija. Na Štajerskem pa zahtevajo desničarske zakon proti štrajkom. Še ostrejši pa je nastop tirolskih desničarjev in da ni ta nastop brezuspešen, dokazuje železničarska stavka, ki se je na Tirolskem ponesrečila že v ponedeljek. — Žrtve policije znašajo: 4 mrtvi, 58 smrtno nevarno ranjenih, 202 težko in 163 lahko ranjenih policistov. — Komunistične aretacije se na Dunaju nadaljujejo in vse kaže, da bo mesto podružnice sovjetske republike na Dunaju etabrirana prav krepka reakcija.

Fašistovski tisk o dunajskih dogodkih. Ves fašistovski tisk hoče seveda dunajske dogodke izrabiti za propagando fašistovskega režima. Edino sredstvo, da se taki dogodki kot v petek na Dunaju ne ponove, je uvedba fašistovskega režima, pravi glavno glasilo »Popolo d' Italia«. (Koliko tisoč hiš so pa požgali že fašisti in koliko tisoč ljudi pobili, tega seveda fašistovski modrijan ne pobi, tega seveda fašistovski modrijan ne pobi. Op. ured.) — »Tribuna« silno ostro napada prelata Seiplo, ki da je premalo odlopadla. Dunajske dogodke pa so seveda povzročili frazomani. Najlepša pa je izjava fašistovskega »Lavoro d' Italia«, ki piše: »Ves avstrijski problem je izključno političen. Če Avstrija mirno dela, potem more zadosti svojim potrebščinam. Notranji mir mora biti ohranjen za vsako ceno. Če pa ne bi mogli Seipel in krščanski socialci ali konservativci biti kos soc. demokratu, tedaj bi se mogla Avstrija, ki je že obitleno mednarodno finančno kontrolo, seznaniti se tudi z mednarodno politično kontrolo. — Megalomanija fašistov stalno raste, ko da ne bi tudi že druge strani dokazovale njih skorajšnji padec.

Proglas komunistične internacionale. Komunistična internacionala je poleg običajnih pozdravov na avstrijsko delavstvo in na delavstvo ostalih dežel izdala proglas o »izdajstvu avstrijskega delavskega razreda od strani avstrijske socialne demokracije. V tem proglasu je označila dunajski štrajk in avstrijske nemire kot bojni znak v središču Evrope za odkrit revolucionaren boj. Komuterna opominja dunajske delavce, naj nikar ne bodo na polovični poti, temveč naj spoznajo, da je usoda avstrijske revolucije združena i z usodnim vojnim načrtom evropskih velesil proti sovjetski Rusiji. Dunajčanje morajo biti izpeljati do konca, postaviti soviete in upostavi delavsko vladu. Delavstvo drugih držav pa mora z vsemi sredstvi nasprotovati eventualnim intervencijam njihovih vlad. — Vladni list »Izvestja« piše, da se je revolucionarni duh v Evropi oživil. Dejstvo, da je Rusija danes revolucionarno središče, kjer so zastopani dunajski delavci pa tudi mnogi milijoni delavcev v drugih državah, morajo vse evropske države vzeti za resno in temu primerno tudi usmeriti vso svojo in politiko napram sovjetski Rusiji. — Polom revolucije na Dunaju je vse te komunistične nade in fraze pokopal.

Petrolejski magnati so si v laseh. V sled pogodbe, ki jo je sklenila ameriška Standard Oil družba s sovjeti glede dobave ruskega petroleja, je izjavil predsednik druge največje svetovne petrolejske družbe »Shell« da je s to pogodbo prevzela Standard Oil družba prodajo ukradenega petroleja. Od prodaje tega ukradenega petroleja pa bodo trpele tudi vse vlade, ker bodo sovjeti dobili od te prodaje denar za komunistično

propagando. Zato pripravlja Shell družba neke akcije ki bi onemogočila prodajo ukradenega ruskega petroleja.

## SE VEDNO BREZ KANDIDATA.

Zadrega SDS je kompletna in še vedno ni mogla SDS najti primernih kandidatov, pa čeprav se jih zlasti v Ljubljani ponuja zelo mnogo. Pa kaj ko ni »ta pravega«.

Toda to še ni največja nesreča. Še težja zadrega za SDS je v tem, da ne more najti niti primerne firme, s katero bi prikrila svoje časti vredno ime. »Nacionalni blok« je pokopan »napredni blok« je šel po vodi in celo protiklerikalna fronta se je skrhala.

Ne kandidatov in niti firme ne more najti SDS, vse pa kaže, da bodo usahnili tudi denarni viri.

Ni čuda, če sanja esdeesarski tisk o volivnih nasiljih, ki so včasih tako lepo pomagala.

## SOVJETSKI PRORAČUN ZA GOSPODARSKO LETO 1927/28.

Gospodarsko leto v sovjetski Rusiji se pričinja z mesecem oktobrom. Ljudski komisar za finance je sedaj objavil osnovni načrt novega državnega proračuna za leto 1927/28.

Proračuni sovjetske Rusije kažejo v zadnjih gospodarskih letih stalno tendenco povečevanja. Leta 1925 je bil povzrašen budžet za 30%, leta 1926 pa se je zmanjšal porast na 22%, a v sedanjem proračunu bo porasta samo za 7 do 8%. Ali v nobenem slučaju ne bo prekorajil 10%. V absolutnih številkah bo povečanje proračuna doseglo ca 400 milijonov rubljev (preko 12 milijonov dinarjev). En del te vsote, t. j. 100 milijonov rubljev se bo dal državi na razpolago kot rezervni fond. Ostala vsota, t. j. 300 milijonov rubljev pa se bo uporabila za izplačevanje državnih dolgov in za čim širšo industrijalizacijo v državi.

Značilno je pri tem proračunu, da se bodo znatno znižali izdatki za vzdrževanje upravnega državnega aparata. Prihranki znašajo pri tem okoli 50 milijonov rubljev z ozirom na lansko letni proračun.

Že v proračunu za leto 1926/27 so bili znatno znižani izdatki za vzdrževanje administracijskega aparata. Tedaj so padli od 29,5% na 25,5%, dočim so izdatki v tem proračunu za knjiščstvo povečali od 32,9% na 35,2%.

Novi sovjetski proračun je narejen samo v glavnih potezih. Poedini izdatki, odnosno prejemniki bodo objavljeni kasneje. »Večernaja Moskva« že sedaj piše, da se bo sedanja mednarodna komplikacija — brez sumnje — takoj sedaj čutila v proračunu. V teh besedah je treba razumeti, da se bodo v proračunu za leto 1927/28 jako povečali izdatki za vojno in mornarico, in za militarizacijo sovjetske Rusije.

Za najvažnejši faktor v sanaciji sovjetskega režima in države smatra sovjetska vlada — stabilizacijo denarja. Proračun za prihodnje gospodarsko leto je sestavljen na osnovi stabilizirane sovjetske denarne enote, ki je danes červonca, ali ima vrednost deset »trdi« rubljev.

V najbližjem času bo predložil finančni komisar novi proračun svetu ljudskih komisarjev in vseveznem centralnem izvrševalnem odboru in odobrenje.

## PRINC KAROL HOČE PRITI LE NA OČETOV POGREB.

London, 22. julija. Kakor se doznava, namerava princ Karel na vsak način odpočivati v Rumunijo na pogreb svojega očeta. On upa, da mu to ne bo zabranjeno. Princ je ob tej priliki izjavil, da nima prav nobene želje, da bi prišel na prestol. Želi se samo kot sin udeležiti pogreba svojega očeta.

## OBNOVA ANGLEŠKO - JAPONSKE ZVEZE.

London, 22. julija. Kakor se doznava, se vodijo med vladama v Londonu in Tokiu politična pogajanja. Ni izključena možnost, da se v kratkem obnovi stara japonsko - angleška zveza. Sporazum na konferenci za pomorsko razorožitev naj bi bil imel samo nalogo, prikriti prave angleške težnje, da ne bi se z bližnjo sklenitvijo japonsko - angleške zveze ozlovoljila Amerika.

## SLOVESEN POKOP PADLIH VOJAKOV IN OFICIRJEV.

Dunaj, 22. julija. Včeraj popoldne so na centralnem pokopališču z velikimi svečanostmi pokopali mrtvece od policije in orožništva. Pogreba so se udeležili vsi člani vlade, diplomatski zbor, predsedstvo policije in razne deputacije. Ker je pal kot žrtev tudi neki poročnik, je šel za pogrebom tudi bataljon vojske, ki je padlemu izkazal zadnje vojaške časti.

## GRŠKA FINANČNA REFORMA.

Atene, 22. julija. Finančni minister Kafandaros je na seji ministrskega sveta poročal o poteku pogajanj, ki jih je vodil v Ženevi in v Londonu o bančnih in finančnih reformah. Kafandaros bo posebno delal na to, da se »Narodna banka« pretvori v emisijsko banko. Vsi njene sedanji posli naj bi se izločili in prenesli na drugo banko. Nova finančna reforma naj bi se izvedla v treh ali štirih mesecih.

# Ljubljanska oblasna skupščina.

Včeraj dopoldne se je vršila štirinajsta seja ljubljanske oblasne skupščine. Sejo je ob 8.15 otvoril predsednik dr. Marko Natlačen, nazvoči so bili veliki župan dr. Fran Vodopivec ter vsi poslanci razen zadržanega Antona Rojine.

Sožalja izjavi ob smrti rumunskega kralja.

Pred prehodom na dnevni red je predsednik dr. Natlačen izjavil:

Iz Bukarešte nam je došlo poročilo, da je včeraj ob tričetrti na tri umrl Njegovo Veličanstvo Ferdinand I. kralj Rumunije. S smrtjo kralja Ferdinanda sta izgubila rumunska država in rumunski narod svojega vladarja, ki ju je s svojo izredno državniško modrostjo in dalekovidnostjo privedel do neopredeljene veličine, izgubila sta v osebi Ferdinanda I. ustvaritelja današnje velike Rumunije.

Našo državo Srbov, Hrvatov in Slovencev družijo s kraljevino Rumunijo in rumunskim narodom vezi najboljše sosedstvenega prijateljstva. Te prijateljske vezi so tem tesnejše, ker je bil umrl veliki vladar oče Njenega Veličanstva naše kraljice Marije. Da zadošimo svojim srčnim potrebam in podamo tem povodom izraz svoje udanosti in ljubezni do Njenega Veličanstva kraljice Marije ter izrazimo svoje sočutje Njenemu Veličanstvu kraljici, odposljam s pritrditvijo skupščine nastopno brzojavko:

Njenemu Veličanstvu kraljici Srbov, Hrvatov in Slovencev, Bukarest. Ljubljanska oblasna skupščina, zbrana na svojem rednem zasedanju prosi Vaše Veličanstvo, da nam blagovolite povodom smrti Vašega velikega očeta sprejeti izjavo najglobljega sožalja. Prihkom tega tragičnega dogodka izrekamo sožalje slovenskega naroda prijateljskemu narodu rumunskemu spominu kralja Ferdinanda I. pa kličemo Slava. (Vsa zbornica zakliče trikrat: Slava.)

Nato je predsednik prečital več predlogov,

izmed katerih omenjamo:

Predlog ljubljanske oblasne odbora, ki se predloži osnutka uredbe o posebnem prispevku za vzdrževanje samoupravnih cest in potov.

Predlog ljubljanske oblasne odbora v zadevi žirovske elektrarne. Ta predlog se glasi: »Ljubljanska oblasna skupščina je v svoji seji dne 22. aprila t. l. pooblastila oblasni odbor, da prouči stroške za vzpostavitev obrata centrale električne in gospodarske družbe z omejeno zavezo v Ziri v spoznanju s finančnim odsekom skupščine ter izda jamstvo za posojilo v znesku 500.000 dinarjev.

Po natančni proučitvi stroškov se je izkazalo, da za vzpostavitev obrata električne centrale v Ziri jamstvo v znesku 500.000 Din ne bo zadostovalo, vsled česar oblasni odbor predlaga:

Skupščina skleni: Oblasni odbor se pooblašča, da sme v zgorajšnji namen izdati jamstvo za posojilo do 1 milijona Din.

Dan je bil vložen važen predlog poslanca Strnada in tov. radi spremembe odredbe velikega župana v toliko, da se dražbe obšinskih lovov ne udeležijo samo člani Lovskega društva v Ljubljani, ampak tudi drugi interesi in predlog poslanca dr. Puca in tov. glede nastanitve državne realke v Ljubljani.

Na vprašanja poslanca dr. Kramerja, kaj je z oblasnim proračunom in posojilom do 10 milijonov dinarjev, katerega je bil oblasni odbor pooblaščen najeti ter kaj je z nekaterimi drugimi zadevami, je

predsednik dr. Natlačen odgovoril:

Opozarjam, da je bil proračun oblasnega odbora ljubljanskega od finančnega ministra odoben dne 4. junija t. l. in da je bil v celotni od oblasnega odbora kot uredba oblasnega odbora objavljen v »Uradnem listu« za ljubljansko in mariborsko oblast, če se ne motim v štev. 75.

Kar se tiče 10.000.000 investicijskega posojila, se moram ravno tako sklicevati na dejstvo, da je bilo pooblastilo na najetje tega investicijskega posojila istotako priobčeno v »Uradnem listu«, da pa oblasni odbor do danes še ni v položaju, da bi bil najel to posojilo, čim bo pa zadeva glede lastnega posojila denarnega zavoda Kranjske hranilnice urejena, bo mogoče preiti k realizaciji te zadeve.

## RAZPRAVA O PREVZEMU ELEKTRISKE CENTRALE V ZAGRAĐU.

Poročevalec finančnega odseka dr. Adlešič poda referat o prevzemu električne centrale pri Zagradu in predlaga, da se odobri kupna pogodba za prevzem te centrale, za kar naj se najame posojilo 1 milijon Din, da se poravnava pogodbeni znesek s konkurznim upraviteljem. Podjetje se postavi pod vodstvo podjetja »Kranjske deželne elektrarne«, kamor spada že elektrarna Završnica na Gorenjskem.

Poslanec Zupančič:

Mi odkritosrčno pozdravljamo korak oblasnega odbora, da prevzame elektrarno v Zagradu, posebno iz tega razloga, ker je s točko 3. predloga določeno, da se izvrši prevzem te elektrarne potom strokovnega vodstva deželne elektrarne na Završnici, ki je znano kot dobro in ker je s tem zagotovljeno, da bo elektrarna v Zagradu, ki je preživela težka letinska leta, prešla v strokovne roke, prišla v resnici v dobroto tudi dolenjskim posestnikom, prebivalcem in dolenjskim, kakršno dobroto že uživajo Gorenjci od elektrarne na Završnici. Mi vemo, da je pri takih podjetjih najvažnejša uprava in da je največje odvisno od uprave, ali prosperira, ali propada tako podjetje. Mislim, da je bila pri elektrarni v Zagradu javna napaka ta, da uprava ni bila dobra. Mi se torej popolnoma strinjamo s prevzemom podjetja, samo v interesu dobre stvari bi želeli in prosili, da se nam pogodba, ki se je sklenila, med oblasnim odborom in konkurznim upravitel-

jem, tukaj prečita. Mi hočemo, da se izključi že vnaprej vsak pomislek in da se izloči vsaka možnost, da ne bi stvar prišla v nepravilno, ker vsi želimo podjetju lepega razvoja in precvita. Torej smatramo kot potrebno, da se nam pogodba prečita, da pridemo na jasno zlasti tudi glede vseh bremen, ki nam jih bo prevzeli. Po dobljenih pojasnilih izjavljamo, da bo naš klub glasoval za predlog finančnega odseka.

Poslanec dr. Dinko Puc:

Izjavljam, da smo tudi mi za ta predlog in sicer zato ker smo žepali vse potrebne informacije glede njega iz zasebnih virov, ne pa zato ker ga je predložil oblasni odbor. Oblasni odbor bi moral predložiti temu predlogu tudi natančno pogodbo in tehnično priložilo. Ne bi smel pa tega storiti samo ustmeno, ampak dati bi nam moral vse v roko tudi pismeno, ker prevzem tako važnega podjetja od strani oblasne skupščine ni tako preprosta stvar. Mi vemo, da je bilo to podjetje za voženo radi nesposobnosti vodstva, vemo pa tudi, da je to podjetje za voženo še danes.

Mi bomo sicer, kakor sem že izjavil glasovali za predlog in da ponovno izjavljam, glasovali bomo zanj ker smo se informirali sami o stvari in ker smo prepričani, da obstoja možnost sanacije tega podjetja in ker vemo, da bo ta centrala koristila, da mnogo koristila celi Dolenjski. Nikakor pa nam ne bo mogoče, da se bomo v vsaki stvari informirali privatno kot smo se v tej. Zato pa zahtevam, da nam predloži oblasni odbor v bodoče ves potrebni material.

Poslanec Erjavec:

Izjaviti morem, da so vsi volilci mojega višnjegorskega okraja brez razlike strank prav toplo pozdravili sanacijo električne centrale v Zagradu. Ponavljam, da prav vsi, brez razlike njihove politične pripadnosti. Vsi so se strinjali s tem korakom oblasnega odbora in zato mu izrekam na tem mestu svojo prav pristožno znanjalo in želim v imenu svojih volilcev, da se ta centrala raztegne še na sosedne kraje in da se napelje električni tok recimo v Jurško občino, v Dobropolje, kjer se bo šele pozneje na ta način cela naprava dobro rentirala. Se enkrat najtoplejša zahvala oblasnemu odboru za prevzem električne centrale v Zagradu v imenu višnjegorskega okraja.

K točki prevzema električne centrale v Zagradu se razvije daljša debata, v katero so posegli poslanci Lebinger, Zupančič, Zebal, dr. Kramer in Kastelic, ki se je zahvalil oblasnemu odboru za prevzem v imenu Suhe Krajine. Sicer so se obravnavale v debati same formalnosti in je bila zato vsa debata brezplodna in brezpredmetna. Po rezimeju poročevalca dr. Adlešiča je bil soglasno sprejet odsek predlog.

## PREVZEM KRANJSKE HRANILNICE.

Takoj nato preide oblasna skupščina na razpravo o prevzemu Kranjske hranilnice po oblasni skupščini.

Poročevalec dr. Jure Adlešič

izvaja med drugim:

Naša oblast je bila 14 let zanemarjena. Od vseh strani kličejo na pomoč cestni odbori in posamezne občine, da se izvrše razna popravila, vsakovrstne naprave, ki so bile razrušene med vojno, da se izvrše razne melioracije, da se popravi poškodba po vremenskih uimah itd. Vse to je mogoče storiti samo na ta način, da dobi naša oblast svoj denarni zavod in ima na razpolago sredstva, s katerimi more priskočiti na pomoč javno-pravnim korporacijam. — To hoče storiti oblasna samouprava na drugačen način, nego delajo to zasebniki, ki dajejo kredit samo proti velikemu dobičku. Naša samouprava bo dovoljevala dolgoročno posojila, ki se bodo lahko odplačevala tudi skozi dobo 60 let in proti kar mogoče nizkim obrestim.

Ko smo pri zadnjem zasedanju razpravljali o tej stvari, se ni imenoval noben denarni zavod. Oblasni odbor je imel torej tozadevno popolnoma proste roke in je stopil v dogovor z upravo Kranjske hranilnice. Kranjska hranilnica uživa na denarnem trgu velik ugled in kot star zavod je prišla v prvi vrsti v poštev. S tem namreč, da prevzame oblasni odbor, oziroma naša oblast Kranjsko hranilnico, ne dobi samo starega, dobro uvedenega denarnega zavoda z lepimi rezervami in s staro firmo, ampak, dobi tudi, kar je za našo oblast velike važnosti, gotove zgradbe, ki služijo javnim in kulturnim namenom naše oblasti. Poudarjam, da je Kranjska hranilnica lastnica dramskega gledališča in lastnica realnega poslojaja. Naša oblast je že lastnica opernega gledališča. S tem, da prevzame oblast Kranjsko hranilnico, postane tudi lastnica dramskega gledališča. Prevzem Kranjske hranilnice je torej ne samo velikega gospodarskega pomena, ampak prav tako tudi ne malega kulturnega pomena. Dogovor, ki so se pričeli vršiti med našim oblasnim odborom in med Kranjsko hranilnico, so potekali ugodno in ko so končno dozoreli tako daleč, da je bila vsa stvar prilično jasna in gotova, je predsedstvo sklicalo v smislu skupščinskega sklepa pri zadnjem zasedanju sejo finančnega odseka. Ta seja se je vršila 6. julija. Finančnemu odseku se je predložilo prav natančno poročilo o finančnem stanju Kranjske hranilnice po sodnem izvedencu, preden se je odločil do svojega sklepa, da bo predlagal prevzem tega zavoda. Tako je prišel oblasni odbor do popolnoma zanesljivih informacij o denarnem stanju tega zavoda. Predložilo se je članom finančnega odseka tudi poročilo o reviziji, izvršeni po sodnem izvedencu. Finančni odsek je bil torej obveščen o vseh podrobnostih in je soglasno odobril, da se izvrši dogovor s Kranjsko hranilnico in prevzamejo vsa njena aktiva in pasiva. Nato je takoj naslednji dan dne 7. julija Kranjska hranilnica sklenila, da se

društvo Kranjska hranilnica razdruži in da se vse premoženje s tverdko vred in z vsemi obveznostmi odstopi ljubljanski oblasti, zastopani po ljubljanskem oblasnem odboru v ta namen, da ustanovi Ljubljanska oblast svoj lasten denarni zavod.

K besedi se oglasijo poslanci dr. Kramer in dr. Puc proti (oba SDS), poslanci ing. Zupančič (SKS), prof. Jarc, dr. Brečelj (oba SLS) in župnik Eppich (kočevski Nemec) pa za predlog.

Dr. Kramer izvaja:

Vso stvar je treba dobro premisliti, da se juridično in moralno brezhibno izpelje in da se vsi pomisleki, ki bi se mogli pojaviti. Zato smo se obrnili in iz manjšine na Vas, gospodje iz večine, in smo predlagali, da bi se vse stranke pritegnile k nadaljnim posvetovanjem, in da se sklene slovesno in natančno fiksirani kompromis. S trpkimi besedami pa moram konstatirati, da se je vaša slovesna pismena obveza dana nam manjšini, s podpisom predsednika kluba, na celi črti kršila. Vi ste se s častno besedo zavezali, da boste nas, zastopnike manjšine, povabili k posvetovanju, da bodo sodelovali pri vseh podrobnostih, ki se bodo tikale denarnega zavoda. Vi ste se zavezali, da nas boste pred definitivno odločitvijo natančno informirali o vseh razpravah in sklepih finančnega odseka. Toda zgodilo se ni niti eno, niti drugo. Ako se — da tako rečem, oglasijo medključarji, ki pravijo, da imamo vse podrobnosti tega postopanja, jaz tako trditev z indignacijo zavračam.

Druga stvar je juristična in moralno vprašanje cele zadeve. Mi, kakor rečeno, dogovora nimamo pred seboj in ne vemo, kako se glasi. Mi smo v finančnem odseku slišali, da je ponudila Kranjska hranilnica ta zavod oblasnemu odboru s tem, da oblasni odbor plača prilično okoli 3.000.000 Din, zato da bodo člani Kranjske hranilnice izročili ta zavod oblasti. Če je stvar ta, potem gre za nakup denarnega zavoda in potem bi se to ne smelo izraziti s tremi besedami, temveč bi bila za to potrebna uredba, ki naj jo oblasna skupščina sprejme in ki mora imeti predhodni pristanek finančnega ministra.

Poslanec ing. Zupančič

izjavlja v imenu svojega kluba (Slov. kmetijske stranke), da bo klub glasoval za predlog in da se zadovolji z izjavo, ki jo je podal dr. Adlešič v finančnem odboru. Opozarja, da bi vsako oviranje delovanja realke pomenilo tudi oviranje delovanja slovenske tehnike.

Izvajanja posl. dr. Puca se v splošnem ujemajo z izjavami dr. Kramerja. Dr. Puc ugotavlja med drugim:

Ta zavod ne bo imel istega obsežnega delokroga, kot ga je imela svoje dni deželna banka ker vanj ne bomo mogli nalagati lastnega denarja in bomo morali iskati za zavod drugih naložb. Da bi dobili denar z izdajanjem hipotekarnih zadolžnic, na to še dolgo ne bo mogoče misliti. Danes smo pač že v povojnih razmerah in še nimamo ustaljenih valutnih razmer. Zato ni mogoče izdajati dolgoročnih obveznic, ker se na take obveznice denarja ne dobi.

Delovanje zavoda bo zato omejeno in se zato zavod tudi ne bo mogel tako posvetiti svojim nalogam, kakor je to potrebno.

Nikakor ne gre, da bi postal ta zavod, ki ga nameravate sprejeti od Kranjske hranilnice, konkurenca našim drugim hranilnicam in posojilnicam. Saj imamo nebroj takih denarnih zavodov v Sloveniji, ki uživajo vsestransko velik ugled in zato ne sme biti ustanovitev novega zavoda konkurenčno podjetje že obstoječih. Nov zavod mora ojačiti naš denarni trg, mora pomagati izboljšavati naše narodno gospodarsko stanje, ne sme biti pa konkurenca. Imeli smo v naši zgodovini že tak medsebojen boj med dvema denarnima zavodoma, to je bil med Kranjsko hranilnico in Mestno hranilnico ljubljanske občine. Toda takrat je bil ta boj upravičen, ker so igrala odločilno vlogo narodna in nacionalna vprašanja. Pri današnjem vprašanju pa ne gre za nacionalno ozadje in zato do takega boja absolutno nikakor ne sme priti. Zato polagam voditeljem novega zavoda na srce željo, da naj pazijo z vsemi sredstvi kulturno potrebne stavbe, kot glavedu kar podobnega dogajalo.

Med pasiva Kranjske hranilnice spada tudi dejstvo, da je bila Kranjska hranilnica dozdorel zavod, zavod, ki je zidal iz svojih sredstev kulturno potrebne stavbe, kakor gledališče, realko itd. Temu namenu bi vse Kranjske hranilnice se ta poslojaja ne smejo odtegniti in Kranjska hranilnica je ustanovila in zidala ljubljansko realko. Zakaj, to poslojaje je zidala Kranjska hranilnica samo v ta namen, da bi v njej nastanila realne šolske prostore in si je takrat Kranjska hranilnica tudi pridržala lastninsko pravico. Toda ta pridržek lastninske pravice je treba razumeti tako, da pripade poslojaje Kranjski hranilnici nazaj tedaj, ako bi država ukinila državno realko. Dokler pa državni zavod realke obstoja, mora to poslojaje služiti istemu namenu, v katerega imenu je bilo sezidano.

Poslanec dr. Anton Brečelj:

Kot načelnik kluba poslancev Slovenske ljudske stranke si dovoljujem par pripomb k izvajanjem dospovod poslancev dr. Kramerja in dr. Puca.

Odločno moram zavrniti očitke, ki sicer ni bil izrečen prav posebno poantirano, češ da smo ravnali pri tej stvari neolajno ali sploh drugače, kakor bi bilo pričakovati. V zadnjem zasedanju smo prišli k vam, gospodje od manjšine, in smo vam rekli: Oblasni odbor ima ta in ta predlog; ker ne želimo, da bi se že itak dolgotrajno zasedanje še bolj zavleklo, smo prišli k vam, da vas počujemo o svojih namelih in vam tudi povemo, kateri zavod imamo v mislih. S tem smo želeli preprečiti predolgo razpravo o ustanovitvi oblasnega denarnega zavoda. Dogovo-

čili smo se, da vas bomo obvestili o svojih pogajanjih; jaz sem vam dal tudi tozadevno izjavo. To obvezo smo od svoje strani tudi zmožno izvršili. Dogovorili smo se takrat z gospodom dr. Kramerjem, da k preliminaracijam, ko se bo šele dogovarjalo, kako naj bi se izvršila ta stvar, eni potrebno pritegovati k razgovoru vseh strank. Najprej je treba informacij, da se počujemo o stanju zavoda, ki smo ga imeli že takrat v mislih. K tem preliminarim dogovorom informativnega značaja torej gospodje od manjšine niste bili pritegnjeni, kakor tudi ni bil pritegnjen noben član našega kluba. Radi tega moram vsak tozadevni očitke od vaše strani odločno odklanjati. Postopalo se tudi ni lahkomišleno, kakor se trdi od vaše strani. O stanju Kranjske hranilnice se nismo dali poučiti samo po sodnem izvedencu, ampak od različnih strani. Ko so pa bile vse te informacije zaključene, ko je bilo treba stvar konkretizirati, takrat se je sestala seja finančnega odseka, kjer je naš oblasni predsednik, ki je vodil te stvari, podal točno poročilo o vsem, kar se je do takrat dogovarjalo. Konstatirati moram, da sta zastopnika obeh manjšinskih klubov, ki sta bila pri seji navzoča, tudi glasovala za ta predlog. Ne more se torej dogoditi, da bi bila vladala kaka tajnost in da bi se bilo komurkoli kaj prikrilo. Ugotavljam torej, da je bilo postopanje od naše strani vsekoli lojalno.

Na svojo veliko žalost pa moram ugotoviti, da se je, preden je prišlo do tega govora, baš gospod dr. Puc, član te skupščine, trudil in si prizadeval pri raznih članih Kranjske hranilnice, da bi preprečil to namero. (Ogorčeni vzkliki na desnici: »Škandal!« »Lepa reč!« Predsednik zvoni.) To je sramota! (Odobravaje.) »Jutro«, čigar direktor je gospod poslanec dr. Kramer, je pisalo, da je to velika pridobitev za ljubljansko oblast, če bo imela oblast tako važen denarni zavod v svoji lasti, gospod dr. Puc si je pa prizadeval, da bi oblast do tega zavoda ne prišla. Ali je tako postopanje lojalno?!

Ne bom se spuščal v razne podrobnosti, o katerih se je danes tukaj govorilo, o realki in drugih stvareh, ampak kot načelnik kluba poslancev Slovenske ljudske stranke samo konstatiram, da se ne bomo dali učiti politične morale od ljudi, ki so zanesli v naše javno življenje naravnost perfidnost, verolomnost. (Ploskanje na desnici. Ugovori na levi. Poslanec dr. Kramer: »Kdo je to? Imenujte ime!«) Saj je vsem znan dr. Ravniharjev slučaj. (Medključni poslanca dr. Kramerja. Velik nemir. Predsednik dr. Marko Natlačen: »Gospod poslanec dr. Kramer, vi nimate besede. Pozivam vas k redu.« Splošen hrup, seja se za eno minuto prekine.)

Poslanec g. Skubic

izvaja: Čuli smo že, da so gospodje od SDS zunaj delali proti temu, da bi sploh ljubljanska oblast prišla od tega zavoda. Nekdo izmed gospodov, ki je intrigiral pri Nemcih, da bi tega zavoda ne izročili, je celo dejal, da se bo dalo pozneje s tem zavodom drugače ukreniti in — da govorim po »Jutru« — da se bo dal ta zavod kam drugam pobasati. (Klici na desnici: Saj to je!)

Konstatirati hočem, da gospodje niso bili lojalni in da v resnici niso odkrito mislili z nami sodelovati, da bi ta zavod dobila ljubljanska oblast. Ne morem si misliti, da bi samostojen demokrat, gospod Bricej, ki je v odboru Kranjske hranilnice, mogel drugače podati izjavo, ki je nasprotna mnenju gospodov našega kluba. Gospodje, sam zase sem prepričan, da je bil gospod Bricej od teh gospodov pooblaščen, podati izjavo, ki je pri obnem zboru Kranjske hranilnice ni mogel podati, ker je ta zbor minil v 5 minutah, ako smemo verjeti »Jutru«. Ker te izjave ni mogel podati na obnem zboru, je čutil potrebo, da jo je podal v »Jutru«.

Torej predno so gospodje imeli priliko v tej visoki zbornici izjaviti, da bodo glasovali proti, so že to po gospodu Briceju, ki pri obnem zboru Kranjske hranilnice ni mogel glasovati proti, objavili v svojem »Jutru«. Gospodje, ako to ni izrazita neolajnost nasproti večini te visoke zbornice, potem ne vem, kako bi to postopanje imenoval.

Poslanec Josip Eppich:

Delo, ki se je izvršilo s prevzemom Kranjske hranilnice v roke ljubljanske oblasti, kar nam je danes predloženo v potrjenje, je gotovo velike prednosti in važnosti za celo deželo, ker bo s tem dana možnost, da se bodo razna dela v ljubljanski oblasti mogla hitreje razvijati in izvrševati in ker bo s tem raznim korporacijam po deželi dana možnost, da si bodo mogla preskrbeti cenejši kredit. Zato to delo zahteva od nas vseh, ki smo zastopniki ljudstva, da izrečemo oblasnemu odboru najtoplejšo zahvalo za to, da se je to delo izvršilo.

Jaz kot zastopnik Nemcev smatram za svojo dolžnost, da pri tej priliki omenim tisto stranko, ki je bila izvršitelj tega dela najbolj naklonjena, to so ljubljanski Nemci, ki so šli oblasnemu odboru v vsakem oziru na roko in pripomogli, da se je to delo tako hitro izvršilo. Smatram za svojo dolžnost, da jim pri tej priliki izrečem javno zahvalo za njihovo naklonjenost.

Pri tej priliki moram omeniti še to, da je želja vseh Nemcev v deželi, da bi slovenska merodajna javnost v priznanje za to naklonjenost ljubljanskih Nemcev to delo priznala vsaj v toliko, da bi se zdaj, ko so se duhovi nekoliko pomirili, popravila vsaj ena ali druga krivica, ki se je zgodila ob prevratu Nemcem. Predvsem bi imenoval tu Kazino in se glede tega obračam tudi na gospoda dr. Kramerja. (Poslanec dr. Kramer: Bom precej odgovoril.) To imetje je bilo po krivici odvzeto pravim lastnikom. Dajte ga torej nazaj prvotnemu lastniku, in popravite s tem storjeno krivico. Če boste storili to, bom tudi jaz z veseljem glasoval, da ostane realka na svojem mestu. (Poslanec dr. Kramer: Drugače pa ne!)

V zadnjem času proti Nemcem v Ljubljani zopet nova nevarnost. Ljubljanski Nemci so imeli dosedaj vsaj še dva razreda ljudske šole, sedaj je pa ukinjen, kakor sem bral v

Slovenec, en razred, da bodo imeli samo en razred ljudske šole. To vendar ne gre, da bi ljubljanski Nemci, ki imajo že stoletja in stoletja v Ljubljani domovinsko pravico, bili na isti stopnji, kakor zadnja gorska vas. Zato prosim, da bi se ljubljanski Nemci tudi v tem oziru malo pomagali.

Nato o govorili še nekateri drugi poslanci, nakar je podal

dr. Adlešič

svoj resume, v katerem je izvajal med drugim:

Vi vsi dobro veste, kako je padalo podjetje za podjetjem svoje dni v slovenske roke. Način pa, kako so prišla razna nemška podjetja v slovenske roke, nikakor ne bo postal kritike slovenske zgodovine. Danes lahko rečemo, da način te nacionalizacije ne bo nesel v svet slovesa slovenskega imena. (Proskanje in pritrdjevanje.)

Zbiram zgodovino teh nacionalizacij in reči moram, da leži na njih marsikaka senca.

Vi vsi veste, pod katerim režimom so se te nacionalizacije vršile. (Ploskanje.) Kanjska hranilnica je še danes imela svojih 19 članov. Vsem je znan boj proti Kranjski hranilnici in reči moram, ako bi bila vsa podjetja, ki so bila v nemških rokah, na ta način nacionalizirana, kakor je nacionaliziral oblastni odbor Kranjsko hranilnico, tako lojalno, tako korektno, potem bi ne bilo omadeževano slovensko ime. (Živahno ploskanje na desnici in v sredini.) Poudarjam pa to samo zato, ker je izrekel poslanec dr. Kramer, da je imelo to naše postopanje moralen defekt. Poslanec, ki pripada stranki, ki je bila tolikokrat in tako udeležena pri takozvanih nacionalizacijah, ni opravičen tega reči. (Poslanec dr. Kramer: »Vaš dr. Brejc je bil takrat predsednik!«)

Od te strani se je slišal danes tudi očitke, da ne gre ustanavljati novih denarnih zav-

dov, ker imamo že toliko dobrih, upeljanih in obče priznanih starih zavodov in da ne gre ustanavljati nove konkurence. Tipično je, da so se pojavljali popolnoma isti govori od popolnoma iste strani v časih, ko se je ustanavljala bivša deželna banka.

Odkritosrčno sem vesel, da so se tudi zastopniki ostalih klubov, kakor gospod inž. Zupančič in zastopnik socialistov, poslanec Sitar, enodušno izjavili, da je ta zavod nujno potreben in da je njega ustanovitev dobra.

Predlog odseka o prevzemu Kranjske hranilnice je bil nato sprejet z vsemi proti dvema glasovoma. (Dr. Kramer in dr. Puc.)

#### Pravilnik Kranjske hranilnice.

Vršila se je nato živahna razprava o statusu Kranjske hranilnice, O tem je poročal dr. Adlešič govorili pa so dr. Kramer, posl. Sitar, ki je zahteval, naj bodo vsa mesta v vodstvu hranilnice častna in brezplačna in naj bodo v njem zastopane vse stranke skupščine, ter ing. Zupančič, ki je govoril v istem smislu. Nekateri stvarne pripombe k pravilniku je napravil tudi posl. Avsenek. Končno je bil sprejet predlog posl. Jarca, da se pravilnik izroči oblastnemu odboru v stilistično predelavo.

#### Taksa na obisk kinematograf.

Sledila je razprava o uredbi glede pobiranja oblastne takse od kinoposilav. Po poročilu posl. Jarca se je razvila daljša debata o členu 4. uredbe, ki določa, da se pobira oblastna taksa tudi od kulturnih filmov, vendar pa se ta taksa vrne pozneje podjetniku. Ves pravilnik je bil sprejet soglasno razen čl. 4, ki je bil sprejet le z večino glasov.

Seja se je zaključila nato ob triletni na 13. Popoldne sta zborovala odsek za javna dela in finančni odsek.

Danes ob 8. uri zjutraj se je pričela XV. seja skupščine.

## Iz Mariborske oblastne skupščine.

Istočasno z ljubljansko oblastno skupščino zboruje tudi oblastna skupščina v Mariboru. Seje vodi predsednik dr. Leskovar.

Na prvi seji tega zasedanja je skupščina sprejela nov proračun. Prvotni finančnemu ministru predloženi proračun namreč ni bil potrjen, ker ni izkazoval kritja za vse potrebščine. V prvotni proračun so bile namreč postavljene tudi potrebščine katere naj bi se pokrile s tem, da bi državna blagajna dala oblastni samoupravi na razpolago vsa finančna sredstva za ona dela, ki bi jih prevzela samouprava od države. Ministrstvo financ pa se s tem predlogom ni strinjalo in je zahtevalo nov proračunski predlog, ki naj bi izkazoval dohodek in stroške za one posle, ki jih vrši že sedaj oblastna samouprava v smislu zakona.

#### Novi proračun izkazuje sledeče stroške:

1. Za splošno oblastno upravo,
2. ubožni zaklad, in
3. za obrestovanje nameravanega posojila 10 milijonov dinarjev.

Vsi ti stroški znašajo skupaj 1.474.725.70 dinarjev in sicer:

|                                    |             |
|------------------------------------|-------------|
| 1. za oblastno skupščino           | 381.000 Din |
| 2. za oblastni odbor               | 250.000 Din |
| 3. za oblastni osred. urad         | 470.000 Din |
| 4. za oblastni šolski odbor        | 41.000 Din  |
| 5. za zdravstveno in socialno skrb | 14.000 Din  |

3. za obresti 10 milijonskega posojila 318.725.70 Din

Skupaj 1.474.725.70 Din

#### Med dohodke pa je všteto:

|                                                      |               |
|------------------------------------------------------|---------------|
| 1. Državni predujem                                  | 700.000 Din   |
| 2. dobiček zdravilišč                                | 61.222.70 Din |
| 3. davek na ponočni obisk gostiln in kavarn          | 500.000 Din   |
| 4. 100% doklada na državno pristojb. za lovske karte | 50.000 Din    |
| 5. 100% doklada na tantijeme                         | 150.000 Din   |
| 6. dohodki ubož. zaklada                             | 14.000 Din    |

Skupaj 1.475.222.70 Din

|                                |               |
|--------------------------------|---------------|
| Izredni stroški znašajo:       |               |
| 1. Za oblastna poslopja        | 1.700.000 Din |
| 2. za javna dela               | 1.971.500 Din |
| 3. za kmetijstvo in vode       | 3.760.000 Din |
| 4. za bolnice in soc. skrbstvo | 1.800.00 Din  |
| 5. za nepredvidene potrebe     | 768.500 Din   |

Skupaj 10.000.000 Din

Te stroške bi pokrilo posojilo v istem znesku.

Novi davki so razvidni iz rubrike dohodki. Pelpje se davek na ponočni obisk gostiln, vtem 100-odstotna doklada na državno takso za lovske karte in končno 100-odstotna doklada na državni davek od tantijem upravnih svetnikov akcijskih družb.

Ceste za katere so dovoljene podpore, so sledeče:

1. Okrajna cesta Loče—Solčava, 2. Lesično — Prevorje — Sv. Urban in 3. Gornja Radgona — Lemanose — Spodnja Sčavnica — Sv. Benedikt.

Za ceste v Prekmurju je dovoljena podpora v znesku 300.000 dinarjev. S to vsoto naj se izboljša zveza med državno cesto in Turniščem. Tudi zgradbo cest v Medjimurju podpira oblastna samouprava.

Za vsa javna dela, ki so v interesu podeželskega prebivalstva, je postavljena v proračun znatna vsota 5.431.000 dinarjev. S tem denarjem se bodo mogla izvršiti le najnujnejša dela, zlasti neobhodno potrebne regulacije Drave, Mure, Savinje in nekih manjših vod.

Oblastne bolnice, ki se morajo zaradi nezadostne podpore boriti z velikimi žrtvami, je dotirala oblastna skupščina z 1.600.000 dinarji, da pridejo preko prvih težav.

Velike upravne težave pa mora premagovati oblastni odbor zaradi neenake stare a še danes veljavne deželne zakonodaje, ki je drugačna za Koroško in zopet drugačna za Prekmurje in Medjimurje.

## Širite »Narodni Dnevnik«.

Ljuba D. Jurkovič:

## Marksistično pojmovanje nacij.

(Replika marksistom.)

To, na koncu koncev, pomeni, da oni faktično ne priznavajo nacije, priznavajo jih kot nekaj, kar je histotično dano, ne priznavajo pa jim vrednosti, ki jih one v življenju imajo in to tudi popolnoma odgovarja interni logiki vse marksistične doktrine. Do tega zaključka o nepriznavanju nacije s strani marksizma je prišel tudi dr. J. E. Krek v svojem delu »Socializem«, ko je govoril o Marxovi taktiki: (1.) »Narodnostno načelo pobija. To, kar se imenuje borba med narodi, je njemu samo borba med kapitalisti. Proletariat ne sme priznati narodne borbe.«

Toda osnovna zabloda marksistov je ravno v tem, da smatrajo nacije za tvorbe kapitalizma. Brezdvomno jih je do te zablode dovedla konstatacija, da more kapitalizem (= sistematično izrabljanje delovnega ljudstva) izrabiti nacijo, njeno fizično in umstveno silo kakor tudi vsa nacionalna vprašanja vohče. Ni treba mnogo dokazovati, da taki zaključki nasprotujejo zdravi logiki. Kajti po isti logiki bi se moglo trditi, da je znanost in vse ono, kar more kapitalizem izrabiti v svojo korist, je proizvod kapitalizma (= sistematičnega izrabljanja delovnega ljudstva).

Mi sedaj vidimo, da morejo nacije služiti tudi interesom proletarijata: mi vidimo, kako na vsej liniji boljše stvari, ki realizatorji marksističnih načel, izrabljajo vse nacije in vsa nacionalna vprašanja v svojo korist, v korist socialne revolucije in po tej logiki

marksistov bi se moglo sedaj reči, da so nacije tvorbe proletariata.

Po našem globokem prepričanju so nacije izven okvira razredne borbe, te borbe se nahajajo v nacijah, nacije morajo rešiti vsa socialna vprašanja in ukiniti vse razredne borbe, kajti to je pogoj njihovega napredka. Vsaka nacija ima svoja specialna socialna vprašanja, ki jih mora reševati vsaka na svoj poseben način.

Nacija je, po socialističnem pisatelju Ottu Bauerju, nikoli dovršen produkt gotovega neprestanega procesa. Nacija je nekaj večnega, absolutnega: ona je bila v dobi prvobitnega komunizma in bo ostala tudi v socialistični družbi. »Te nacije se bodo najboljše razvijale v svojih nacionalnih državah, kjer jim bodo omogočene vse aktivnosti, ki so človeku lastne. Nacije, ki bodo služile interesom kapitalizma ali proletariata, se ne bodo nikoli razbile v nobenem pravcu in v nikakem smislu.

Interesantno je omenjati sestavine, ki jih marksisti zahtevajo za vsako nacijo, da spoznamo, kako padajo v novo kontradikcijo s samim seboj.

Po Stalinu so te sestavine sledeče:

1. Skupnost teritorija: Nacije nastajajo samo kot rezultat trajnega in rednega obsevanja, kot rezultat skupnega življenja ljudi iz kolena do kolena.

2. Skupnost jezika: Skupni jezik je živa vez, ki spaja ljudi ene nacije in brez katere se trajna nacionalna zajednica ne more niti predstavljati. To je najvažnejša označba nacije (Pannekock).

3. Skupnost ekonomskega življenja. Za nastanek nacije je nujna tudi notranja ekonomska vez, ki spaja posamezne dele nacije v eno celoto.

## Pred kongresom ruske komunistične stranke.

Septembra se bo sestal kongres ruske komunistične stranke. V mednarodnem tisku znani novinar Nik. Basseches (Moskva) piše k tej zadevi sledeče:

Septemberski kongres komunistične stranke Sovjetske Rusije pomeni novo poglavje v zgodovini razvoja ruske revolucije. Se nikdar namreč niso bili sklepi strankinega kongresa tako odločilni za usodo sovjetske države kot bodoči. V zadnjih dveh letih izza poslednjega kongresa se je v stranki sili nagomililo dovolj vrelnih glavic. Zunanja politika je dospela v slepo ulico, iz katere jo more izvesti le silna, ustvarjajoča ideja. Borba opozicije proti večini traja selaj z celih štiri leta. Preje je samo Trockijska skupina napadala vladajočo večino stranke. Sedaj je v opoziciji tudi Zinovjev. In z njim mnogi drugi. V stranki sami pač opoziciji ni uspelo pridobiti pristašev. Toda brezno med vladajočo večino in združenjo opozicijo je vedno globlje. Opozicijo so že precej odtrgali iz nezvestne bližine centra. Enkrat se je že morala pokoriti. Režim v stranki je vedno strožji, vsaka oddalitev od strankinega menaja izhva k vedno ostrejši borbi. Sicer se pa tudi ne ve, kaj opozicija pravzaprav hoče. In ravno zato, ker masice ciljev opozicije ne poznajo, se v njenih vrstah zbirajo vsi nezadovoljni elementi in Sovjetski Rusiji. So to elementi, ki priznavajo tako sovjetko vladalo kakor tudi zmagovito revolucijo, ki se pa iz kakršnegakoli razloga ne morejo ogrevati za sedanji kurz. Taktika opozicije gre za tem, da si ustvari socialno bazo. Vendar je ta socialna baza nekoliko prepestrta. Sprva je apeliral Trockij na mladino, na visokošolce. Opozicija se je pa kmalu uverila, da to ne more biti zanesljiva podlaga razvoju. Sedaj pa si je opozicija izbrala vrhove delavskih mas, kvalificirane delavce, čijih interesi se že nekoliko razločujejo od interesov ostalega delavstva. Nevednost glede programa pa je prinesla opoziciji še večjo pestrost njenih pristašev. Njeno desno krilo je sovjetska inteligenca, ki želi umerjenega kurza, levo krilo pa tvori izven stranke stoječa mladina, ki se navdušuje za militantni komunizem in

ki bi najraje na konici bajoneta zanesla idejo socialne revolucije v svet. V ostalem pa pristaši opozicije izven stranke niso bogve kako tesno združeni in organizirani. Pristaše je spoznati kvečjemu instinktivno.

V centru diskusije stoji že dolgo časa vprašanja zunanje politike. Opozicija n. pr. zahteva razpust rusko-britanskega konvoja, ki zboruje pravkar v Berlinu, in se hoče direktno z angleškimi strokovnimi organizacijami pogajati. Opozicija zahteva radikalnejšo politiko na Kitajskem, odcepitev kitajske komunistične stranke od Kuomitanga, nadalje sovjetizacijo Kitajske. Večina pa je mnenja, da je taka radikalizacija še preuranjena, ona veruje, da bi radikalnejše postopanje ogrozilo zmago nacionalne kitajske revolucije. Pa tudi iz državno-političnih razlogov se večina ne more ukloniti zahtevam opozicije. Gre tu za desinteresan na Kitajskem, vzhodno-kitajsko železnico itd. Toda tu so le navidezne borbe. Resnična borba se suče okoli oblasti v stranki sami. Opozicija zahteva svobodno izmenjavo misli, popolno demokracijo v vrstah stranke in se protivi Stalinovi strogi strankarski disciplini. Tako je bila opozicija že parkrat občutno kaznovana radi kršitve discipline. Počasi je izginila tudi iz vodstva stranke, iz »Politbiroja«. Svoj glas je izgubila nadalje tudi v plenumu centralnega odbora. Zinovjev je uporabil priliko jubileja »Pravde«, centralnega glasila stranke, ter je napadel komunistično stranko pred komunisti in izven strank stoječim auditorijem. Trocki je oboževal vodstvo komunistične stranke v plenumu komunistične internacionale. Vladajoča večina se skuša iznebiti članov opozicije na ta način, da jih pošilja na nižje pozicije daleč v pokrajino, ali pa v diplomacijo in s tem v inozemstvo, če gre za prominentnejše osebnosti. Ko je bil Kamenjev imenovan za poslanika v Rimu, je priredila opozicija na kolodvoru butno demonstracijo proti vladi. Te dni je bil eden izmed voditeljev opozicije, Smilga, predstavljen nekam v notranjost Rusije. Tik pred odhodom vlaka je prišlo do organiziranih demonstracij in sam Trocki je imel pri tej priliki oster govor, poln obsodbe strankinega režima.

## Komunistična lekcija „Delavski politiki“ in SSI.

Pogajanja med komunisti in socialisti za skupen voliven nastop so se razbila in zadnja »Delavska politika« objavlja razna pisma, ki naj bi bila dokaz, da so samo gospodje okoli »Delavske politike« mislili iskreno z enotnim delavskim nastopom. Ta dokaz pa se »Delavski politiki« ni posrečil. Tako dokazujejo n. pr. objavljena pisma, da so bertonotvi poslali vabilo za skupen nastop že dne 8. junija, odposlan pa jim je bil odgovor in obenem vabilo k prvi konferenci, šele 3. julija, da se konference sploh niso mogli udeležiti.

Se bolj pa, ko ponesrečen dokaz »Delavske politike«, pa je zanimiva lekcija, ki so jo dali komunisti socialistom. Komunisti so namreč zahtevali, da se postavi program za resnično razredno fronto. Pri tem daje Marcel Zorja socialistom okoli »Delavske politike« med drugim tole lekcijo:

»Proti monarhizmu — za republiko delovnega ljudstva.

V delovanju posameznih članov vodstva SSI je mnogo primerov očitnega nastopanja za monarhizem. Naštevamo samo tri slučaje: Uratnik eden najvidnejših voditeljev SSI, je član častnega predsedstva odbora za postavitev spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju.

Sitter, član vodstva SSI in njen poslanec, je v oblastni skupščini ljubljanski glasoval za udanostno brzojavko kralju, glasoval za predlog, da se v službo ne smejo sprejemati niti komunisti niti republikanci in kot trboveljski župan je ponovno pošiljal udanostno brzojavko kralju.

Občinski zastop v Studencih pri Mariboru

je s socialistično večino sklenil prispevati za kraljev spomenik.

Vodstvo SSI je nikdar in nikjer ni javno omejilo od gornjih manifestacij za monarhizem, molk pa se smatra za soglasje. Zato je opravičena naša zahteva, da se SSI javno izreče za republikansko obliko vladavine, kajti zahteva po socialistični republiki je ena glavnih zahtev mednarodnega proletariata. Z monarhističnimi strankami ne moremo skupno nastopati.

Proti Naprednemu bloku, to se pravi proti sodelovanju z buržoazijo — za blok delavcev in kmetov.

»Delavska Politika« se je ponovno izjavila za Napredni blok, to se pravi za sodelovanje socialistov z demokrati, zastopniki fašistovskega krila buržoazije. — Član vodstva SSI v oblastni skupščini Sitter, je ponovno glasoval z demokrati, v trboveljskem občinskem svetu so bili s socialističnimi glasovi izvoljeni za občinske svetovalce demokrati — orjunaši itd. Vodstvo SSI se ni omejilo od teh manifestacij sodelovanja s fašistovsko buržoazijo, kar znači, da se z gornjimi nastopi svojih eksponentov strinja. Jasno je, da ne moremo skupaj s stranko, dokler javno ne obsodi takega sodelovanja z buržoazijo, ki ga obsojajo tudi socialistični delavci sami.

Tako torej tudi komunisti potrjujejo naša nekdanja izvajanja, kako se navdušuje »Delavska politika« za napredni blok in zato smo z odkritosrčnim veseljem čitali komunistično lekcijo socialistom.

Naj ta lekcija preveč brihtni »Delavski politiki« dobro tekne!

pitalizem mogel, v svojem interesu, ustvarjati tudi socialne revolucije in komunistično družbo?

V Ameriki se pojavljajo že začetki tvorjenja takih kapitalističnih poskusov. Henry Ford deli na primer celo prevešek svojih dobičkov z delavci svojih podjetij in ustvarja kooperacijo kapital in delovne sile. Dvomim, da se delavci upirajo takemu stanju, tem več nasprotno, oni ga smatrajo za idealno in ali ni to nekaj sličnega komunistični družbi? Mislim vendar, da je Ford našel nov način za službo, vprašanje pa je, koliko škoda povzroča to družbi.

Ni ravno samo slučaj, da so bili na čelu socialne revolucije v Rusiji Židje! Zakaj ne bi mogli moderni kapitalizem, ki je v svojem bistvu internacionalen (in ki je v Evropi skoro ves v rokah Židov vseh naci!) napraviti kak velikopotezen ameriški riziko in da izvele celo od socialne revolucije in iz komunistične družbe nedoglednih koristi?

Toda pustimo te disgresije, ki pa so vendar zelo važne in zanimive in ki bi jih bilo treba posebej proučiti. Vrnimo se raje k glavnemu predmetu današnjega članka.

Omenjeno definicijo nacije, ki si jo privsajajo marksisti, more mirne duše podpirati vsak z zdravimi možgani, razume se seveda s to razliko, da to še nikakor ne pomeni, da veruje v neosnovano trditev, da so nacije tvorbe kapitalizma, kajti tega ne dovoljuje logika definicije nacije same. Kajti, če rečemo, da je kapitalizem ustvaril nacije, bi to pomenilo: da je kapitalizem ustvaril veljavnost vseh onih sestavin, ki karakterizirajo to vrednoto. In kdo more to verjeti?

(Dalje prihodnj.)

# Dnevne vesti.

## VOLIVNA NASILJA.

Pred kratkim se je dogodilo v nekem večjem slovenskem denarnem zavodu to-le:

Bil je imenovan nov upravitelj in kakor je ob takih prilikah navada, so bili tudi pregledani krediti. In zgodilo se je, da je bil novi upravitelj mnenja, da je neki precej visoki kredit nezadostno krit. Zato je zahteval od dotičnega podjetja (ki je v rokah gospodov okoli SDS), da položi večjo garancijo. Ko je podjetje vprašalo, kako si to misli, je dejal novi upravitelj: »Vsi oni advokati, ki vladajo v podjetju naj podpišejo menico in vse je v redu!«

Podpisovanje menic pa je seveda zelo neprijetna stvar in nič se ne čudimo, če gospodje niso bili vsled te zahteve niti najmanj navdušeni.

Ker pa na drugi strani esdeesarski tisk še vedno rad klepetajo o volivnih nasiljih v Sloveniji in ker tudi g. Žerjav kljub opetovanemu pozivu noče z besedo dan, kdo je zagrešil kako nasilje, vprašamo gospode od SDS, če morda smatrajo to za nasilje, če zahteva kak denarni zavod zadovoljivo jamstvo za svoj denar?

Prav skromno bi pripomnili, da bi bila Slovenija danes srečna, če bi se tudi tri Slavenski banki na tak način skrbelo za kritje kreditov in bi že tedaj vladalo — »volivno nasilje«.

— o —

## ZVEZNI POKRAJINSKI ZLET JUGOSLOVANSKE GASILSKE ZVEZE V SREDIŠČE OB DRAVI.

Dne 14. in 15. avgusta t. l. se vrši ob priliki 40-letnice domačega gasilskega društva zlet J. G. Z. v Središče ob Dravi.

Trg Središče ob Dravi zavzema skrajni jugovzhodni kot mariborske oblasti odnosno pujskega sreza in leži ob ozkojzgu ormoškihotomerskih gor. Vzhodno trga se razprostira medjimurska ravan z mestom Čakovcem, južno mejo pa tvori deroča Drava. Trg je znan izza predvojne dobe kot eden narodno najbolj zavednih krajev.

Sedaj je v trgu: sokolski dom, društveni dom, dve posojilnici in hranilnici, dve žagi in ena najmodernejših oljarnic v oblasti. Trg ima tudi električno razsvetljavo.

Jugoslovanska Gasilska Zveza šteje danes 683 včlanjenih gasilskih društev, sigurno je torej, da bo udeležba zavednega gasilstva in gostov častna. Na tem zletu nas posejijo z zelo številnim obiskom tudi sosedna hrvaška in medjimurska vatrogasna društva.

Spored: 13. avgusta bakljada; 14. avgusta dopoldne: sprejem, sv. maša, povorka in mišod; popoldne: vzorna suha vaja, nato »Alarm« in mokra vaja, zatem tombola, koncert, srečolov in ples; 15. avgusta (Veliki Smaren): izleti v bližnjo okolico in odhod domov.

Ne pozabite dati žigosanih gasilci in negasilci na odhodni postaji vozniških listov z močnim žigom. Legitimacije za polovično vožnjo, potrjene od zletnega odbora, se bodo izdajale na veselilnem prostoru.

— Zgleden dar Narodni galeriji. Gospoda dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik, in dr. Ivan Jenko, primarij v Ljubljani, sta naklonila od deleža, ki jima je pripadel po likvidaciji Kranjske hranilnice, Narodni galeriji znesek 32.000 Din za njene kulturne namene.

— Zagrebški občinski svet razpuščen. Predvčerajšnjim je bil razpuščen občinski svet. Ob 1. popoldne je mestni načelnik Heinzl formalno izročil posle mestnega poglavarstva vladnemu poverjeniku Utorincu. Včerajšnje »Narodne Novine« so prinesle objavo da se bodo 4. septembra vršile volitve za novo mestno zastopstvo. Kakor izgleda, bo Vekoslav Heinzl nosilec liste mestnega bloka.

— Novi argentinski konzul v Splitu. Za argentinskega konzula v Splitu je imenovan Angelo Disaro.

— Češka šola na Hrvaškem. Vlada je dovolila ustanovitev češke šole v Prekopu pri Pakracu. V tem kraju, oziroma v okolici prebva 400 Čehov.

— Napredovanje zdravnikov. V ministrstvu za narodno zdravje je podpisano večje število dekretov o napredovanju zdravnikov.

— Otroška zdravilišča. Ministrstvo za narodno zdravje je otvorilo v Primorju in v drugih primernih krajih več zdravilišč za otroke. Prve partije otrok, ki so bile tja poslano, se že dni vrnejo, nakar pošlje ministrstvo v zdravilišča druge otroke.

— Največja zvezdana v Jugoslaviji se zgradi na Fruški gori. Z vzpostavitvijo je poverjen profesor Mišković. Temelj jugoslovanskega Greenwichega se položi v jeseni. Zgradba ima biti golova koncem leta 1928.

— Stalna Higijenska razstava v Ljubljani pod Tivolijem je do nadaljnjega odprta ob delavnikih od 14. do 18. ure in ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Med mnogimi razstavnimi predmeti vzbujajo pozornost obiskovalcev zlasti preparati in opisi ženskih bolezni, raka, golše, slepiča, oddelek za jetiko, oddelek za spolne bolezni itd. Vstopnina 2 dinarja. — Kdor si želi naročiti edino slovensko poljudno pisano zdravstveno revijo »Zdravje«, naj to javi vratarju razstave. List izhaja sredi vsakega meseca, je ilustriran in tiskan na finem papirju. Celoletna naročnina 30 dinarjev. — Istočasno je možno kupiti knjižico »Prva pomoč«, tiskano na 32 straneh žepne oblike. Cena 3 dinarje.

— Zahvala. Društvu za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani je darovala tovarna »Pekatec« na Viču 500 Din. Zahvaljujemo se vodstvu tem potom za dar in priporočamo izdelke »Pekatec«. — Josip Kobal, blagajnik.

— Iz diplomatske službe. Imenovani so: za svetnika poslaništva v Rimu direktor poli-

tičnega oddelka v zunanjem ministrstvu Božidar Purič, za direktorja političnega oddelka v zunanjem ministrstvu svetnik poslaništva v Rimu Milan Jovanović, za tajnika v zunanjem ministrstvu konzul v Bratislavi Grigor Berič, za konzula v Bratislavi tajnik poslaništva v Madridu Avgustin Mešetič, za tajnika pri poslaništvu v Pragi tajnik v zunanjem ministrstvu Ivan Kovačević, za pisarja v zunanjem ministrstvu pisar konzulata v Zadru Radomir Marinković, za pisarja pri konzulatu v Zadru pisar v zunanjem ministrstvu Vojislav Mirković.

— Sprejem uradnikov pri monopolski upravi. Monopolska uprava sprejme 30 uradnikov III. kategorije, ki jim bo poverjeno nadzorstvo nad tobačnimi nasadi. Zahteva se nižja poljedelska šola. Prošnje je vložiti do 15. avgusta pri upravi državnih monopolov.

— Iz prosvetne službe. Za ravnatelja gimnazije v Novem mestu je imenovan profesor I. državne gimnazije v Ljubljani Ivan Maselj.

— Iz državne službe. Iz Beograda je premeščen v Meliko poštni uradnik Janko Alič.

— Novi rumunski kralj. Včeraj 3.30 popoldne je bila svečana seja rumunskega parlamenta in senata, na kateri je bil proglašen za kralja princ Mihajlo. Novi kralj se bo imenoval Mihajlo I. Ob 6. popoldne je vojvoda v vsej Rumuniji prisegla zvestobo novemu kralju.

— Justično palačo na Dunaju bodo restavrirali. Dunajska vlada je sklenila, da se bo justična palača ki so jo komunisti zažgali, restavrirala. Vršil se je več ur trajajoč lokalni ogled. Strokovnjaki so izjavili, da bodo trajala dela pet let. Stroški bodo znašali okoli 200 milijard avstrijskih kron.

— Več tisoč sodnih aktov o ločitvah in razporokah zgorelo. Ugotovljeno je, da je zgorelo ob priliki požara v justični palači na Dunaju ki so jo zažgali, kot znano, komunisti, več tisoč aktov o ločitvah in razporokah. Pri tem je bilo uničenih mnogo važnih dokumentov, sodb itd., ki jih bo treba nekaj rekonstruirati. Da niso oškodovani s tem samo privatni interesi, temveč tudi justica, je jasno.

— Ukinjenje porotnih sodišč na Dunaju. Kot poročajo z Dunaja, se pretresa tam v zvezi z dogodki zadnjih dni v sodniških krogih vprašanje začasnega ukinitja porotnih sodišč.

— Državna pokojnina za žrtve znanosti na Angleškem. Iz Londona poročajo: Dvema prominentnima znanstvenikoma, ki sta se udeleževala zlasti na polju x-zarkov, doktorja Pirie in Williams, je bila priznana državna pokojnina. Oba zdravnik sta dobila ob priliki znanstvenih poskusov tako težke poškodbe, da ne moreta več izvrševati svojega poklica. Oba sta uživala še doslej pokojnino iz Carnegie-jevega fonda.

— Število prebivalstva sovjetske Rusije. Po pravkar izdani uradni statistiki, ki bazira na rezultatih zadnjega štetja prebivalstva, ima sovjetska Rusija 146.2 milijonov prebivalcev. Od tega odpade na RSFSR 100.5 milijonov, na Uzbekistan 5.1 milij., na Turkmenko Transkavkazijsko republiko 5.8 milijonov, na Uzbekistan 5.1 milijonov, na Turkmenko republiko pa 1 milijon. V mestih sovjetske republike prebiva okoli 26 milijonov ljudi.

## DNE 14. IN 15. AVGUSTA 1927 ZLET JUGOSLOVANSKE GASILSKE ZVEZE V SREDIŠČE OB DRAVI. VOŽNJA POLOVICNA ZA GASILCE :: :: IN NEGASILCE. :: ::

— Samomor radi nesrečne ljubezni. 23-letna Roza Feiler v Zagrebu je imela ljubezensko razmerje z nekim oženjenim možem, očetom dveh otrok. Predvčerajšnjim se je ustrelila. Zapusila je troje pisem. V enem piše: »Živela sem 22 let. Na svetu pa sem se samo mučila in delala. Veselja in rodbinske sreče nisem poznanla. Umrem kot junakinja ki se smrti ne boji. Slabega nisem storila nikdar nikomur. Moja vest je čista.« Drugo pismo je naslovljeno na ženo njenega ljubimca. V pismu pravi Zora, da izvrši samomor, ker je nesrečna in da bodo imeli adresahinja in njeni otroci mir. »Če ga bo pa imel tudi on, potem ko bom mrla,« je drugo vprašanje. Tretje pismo je adresirano na njenega ljubimca, kateremu sporoča deklica, da je izvršila samomor, ker ne more biti njegova.

— Skupen samomor matere in hčere. Te dni je skočila iz tretjega nadstropja neke hiše v Berlinu elegantno opraviljena dama. Par sekund nato je skočila za njo skozi okno druga dama. Gre za ženo in hčerko nekega knjigoveza. Žena je obležala na pločniku mrtva, hči pa težko poškodovana.

— 430 ranjenih policijskih stražnikov. Po uradnih podatkih so bili pri izgredih na Dunaju 4 policijski stražniki ubiti, 430 pa ranjenih (260 lahko, 170 pa težko). Izmed težko poškodovanih utegnejo trije poškodbam podleči. Najtežje poškodbe izvirajo od revolverskih strelcev ter od kamnov in drobcev železa, ki so jih metali demonstranti na policijo. Policijski predsednik Schober je dobil zagofovlilo, da bo vlada rodbine ubitih policijskih stražnikov dobro preskrbel. Iz vseh slojev prebivalstva prihajajo za rodbine ubitih policijskih stražnikov darovi.

— 10.000 puško zgorelo. Iz Madrida poročajo: Te dni je izbruhnil ogenj v artiljerijskem skladišču v Valladolidu požar, ki je uničil 10.000 pušk.

— Brez poklica. Justični svetnik Elasz, vodja vsenemeev, je izjavil v procesu Sodenstern — Mahraun glede svojega poklica: »Preje sem bil advokat, sedaj pa služim domovini.« Sodnik je odgovoril kratko: »Torej brez poklica.«

— Letalska nesreča na Angleškem. Pri vojaških letalskih vajah v bližini Londona se je te dni eno od letal užgalo ter treščilo na zemljo. Oba letalska oficirja sta poginila.

— Lopov. Mizar Jakob Vannadao v Düsseldorfu je dajal skozi tri leta nekemu beraču hrano, luntam pa tudi kako denarno podporo. Te dni je prišel berač v stanovanje svojega dobrotnika, navalil nanj ter ga jel daviti, dokler se mizar ni onesvestil, nakar mu je pobral ves denar, dragocenosti in perilo, ki ga je našel v stanovanju. Nato je odšel, misleč, da je mizarja umoril, toda mizar ni bil mrtve, temveč se je kmalu zopet zavedel, poklical stražnika in stvar prijavil. Ko je prišel ropar pozneje v hišo kot običajno, kot da se ni nič zgodilo, večerjal, je bil aretiran.

— Dve za kugo poginuli podgani v Londonu. Kot poroča »Daily Mail« je prispela te dni iz Indije v London ladja, na kateri sta se nahajali dve za kugo poginuli podgani. Ladja je bila dezinficirana.

— Usmrtnice žene — prešustnice dovoljena. Iz Kaira poročajo: Zakonodajni odbor parlamenta je sprejel zakonski načrt, po katerem je mož, ki zalosti svojo ženo pri prešustovanju in flagranti, upravičen, da jo usmrti.

— Sladkorna bolezen in nje moderno lečenje. Založništvo Walther Heimsch v Karlovih Varih je izdalo knjižico »Sečerna bolezen in njeno moderno lečenje«, ki jo je spisal kopalniški zdravnik specialist dr. M. Besarović. V tej knjižici najdemo koristna navodila vsi, ki trpe na sladkorni bolezen. Knjižica stane 20 Din in se bo dobivala po vseh knjigarnah ter jo najtopleje priporočamo.

## Ljubljana.

— Predsedstvo Okrožnega odbora NRS v Ljubljani sklicuje sejo Okrožnega odbora NRS za nedeljo 24. julija 1927 ob 10. uri dopoldne v tajništvu NRS, Ljubljana, Wolfva ulica 1/l. in sicer kot nadaljevanje zadnje seje na podlagi sklepa Okrajnega odbora v seji od 17. t. m. Ker je ta seja odločilne važnosti se vsi člani Okrajnega odbora še tem potem obveščajo. Pripominjamo, da se v nedeljo 24. t. m. nadaljuje seja srezkega odbora za ljubljansko okolico in sicer istotam od pol 8. do pol 9. ure dopoldne. Za vse odbornike udeležba obvezna.

— Naval na ljubljansko bolnico. Do večraj popoldne je prešla ljubljanska bolnica že 8000 bolnikov, to je približno za 500 več kot lansko leto ob istem času. Ker traja stavka zdravnikov-pripravnikov še vedno, so drugi zdravniki z delom zelo preobloženi.

— Arelacija zapeljivca mladih deklic. J. B. iz Rožne doline, okoli 30 let star oženjen možakar je bil včeraj aretovan, osumljen, da je zapeljeval mlade deklice. Povabil je na Vodnikovem trgu 14-letno deklico, da bi mu nesla mal zavojček na Rakovnik. Pripomnil je, da bosta šla skozi gozd ter naročil deklici, da naj ga počaka na Mesarskem mostu. Naivna deklica je na to pristala. Predno pa je šla na Mesarski most, je povedala stvar svoji teti, ki je takoj sumila, da ima mož nepešene namene. Dejala je deklici, da naj le gre na most, obenem pa je avizirala policijskega stražnika. Ko sta se mož in deklica na mostu sestala, se je pojavil tam tudi policijski stražnik. Ko ga je mož zagledal, jo je ubral proti kapijetski ulici. Stražnik mu je sledil, ga dožl in aretiral.

## PREVEDBA KRONSKIH VPOKOJENCEV.

Dovolite mi gospod urednik par pripomb na članek v Vašem cenj. listu št. 160 z dne 19. julija 1927, povzel po »Obzoru«, z naslovom »Prevedba« kronskih vpokojencev. Zelo zanimivo bi bilo vedeti, kdo je naprosil ali kaj je privedlo urednika »Obzora« do tega, da v svojem listu indirektno priznava za sedajne življenske razmere za povsem nezadostno prevedbo kronskih pokojnikov ter propagira veljavnost te prevedbe, šele s 1. aprilom 1927. Kajti, če so se vsled izpremenjenih valutnih razmer in poslabšanih življenskih pogojev že neposredno po vojni izkazale kronske pokojnine kot nezadostne za preživljenje vpokojencev — kakor to navaja obrazloženo poročilo k tozadevni ministrski »Uredbi« — in se je vse ostalo osebje s 1. majem 1921 prevedlo na dinarske prejemke, potem ni uvideti upravičenosti prevedbe kronskih vpokojencev šele z veljavnostjo s 1. aprilom 1927. G. urednik »Obzora« se vljudo naproša, naj prepusti zadevo glede veljavnosti prevedbe kr. vladi, a on naj raje dela na to, da se nam nižjim kronskim vpokojencem z v cel Evropi najmižernejšimi pokojninskimi prejemki že enkrat omogoči človeka vredno življenje.

## DOPIS.

Lesce. »Jutrovo« poročilo v torkovi številki vse v strahu poroča o izidu občinskih volitev v Lescah. Niti toliko ne upa povedati, da ima lista, ki jo imenuje napredno župana Vidica 105 glasov. Ta lista je oficijelna in nima z naprednostjo ničesar opravili, ker župan Vidic je naprej izjavil da se od SDS ni voliti ne pusti. Resnica pa bo le ta, da ima SKS 5 odbornikov, SDS, ki je pobrala vse ostanke je dobila dva. Kakor pa se čuje iz srezkega poglavarstva, bo dobila še en mandat Delavska skupina in odpade SDS še en mandat, ker je pri razdelitvi najbrž nekaj pomote. Zato tak strah »Jutra« z poročilom, da si ne upa svojim pristaešem povedati resnice in dela zvezo radovijskega dekana in Ažmanovih Radičevcev v Lancovem, ker tudi je zmagala kmečka ideja. Polom SDS in njenih nekaterih pristaešev, ki so se pred volitvam folkli po zadnji strani žepa kazoč, ta-le bode odločeval, je pa res odločil, da je bil suneč, da so popolnoma zleteli.

## ZOPET SMRTNA NESREČA V GORAH.

V torek se je smrtno ponesrečil na Prisojniku nemški turist Friderih Kröber, državni

pravdnik v Halberstadtu. Zjutraj je odšel iz koč na Prisojnik. Ker ga še v sredo ni bilo nazaj, sta ga šla iskat turist Sporn in Banovec. Odšla sta po novi poti proti Prisojniku ter našla v skalah za Stolpom ponesrečenega turistu, ki je bil že mrtve.

Najbrže mu je na snežišču izpodrsnilo in je nato padel v globočino.

Og. Sporn in Banovec sta takoj odšla nazaj v koč in javila nesrečo. Danes bo truplo ponesrečenega turistu prepeljano v Kranjsko goro.

## RUMUNSKI KRALJ FERDINAND.

Kralj Ferdinand I. je bil rojen dne 24. avgusta 1865 v Sigmaringenu kot drugi sin princa Leopolda Hohenzollern-sigmaringškega. Ker ni imel njegov stric, rumunski kralj Karol I. nobenega sina, je bil določen za prestolonaslednika. Po temeljitih klasičnih in vojaških študijah je prišel leta 1889, v starosti 24 let, v Rumunijo, kjer se je bavil do smrti svojega strica skoraj izključno z vojaškimi študijami.

Za časa rumunsko-bolgarske vojne je bil vrhovni poveljnik rumunske armade.

Prestol je zasedel po smrti svojega strica, dne 11. oktobra 1914.

Kot protagonist rumunskih nacionalnih aspiracij je napovedal dne 16. avgusta 1916 centralnim silam vojno. Pod njegovim vrhovnim poveljstvom se je borila rumunska armada zoper nemško premoč ter zadrževala po svojem umiku ob bregovih Sereta in v Karpatih prodiranje nemške vojske. V raznih bitkah, od katerih so najbolj znane, bitka pri Oituz-u, Marasi-u in Marasesti-u si je stekla armada pod njegovim poveljstvom neveljive zasluge za stvar zaveznikov.

Dne 27. marca 1918 je proklamirala Besarabija svojo priključitev k Rumuniji. Dne 28. novembra se je priključila Rumuniji Bukovina, dne 1. decembra 1918 pa Sedmograška in Banat. Tako so se združile pod vladjo kralja Ferdinanda zopet vse pokrajine, ki so nekdanj pripadale kraljestvu. Dne 15. oktobra 1922 je bil Ferdinand kronan za kralja vseh Rumunov.

Kralj Ferdinand je imel pet otrok. Najstarejši, dne 3. oktobra 1893 rojeni Karol se je dne 4. januarja 1926 prestolonasledstvu odpovedal. S tem je postal prestolonaslednik njegov sin Mihael, rojen dne 25. oktobra 1921. Najstarejša hči kralja Ferdinanda, Elizabeta se je poročila s poznejšim grškim kraljem Borisem, ki se je pa moral, kot znano, pozneje prestolu odpovedati. Druga hčerka kralja Ferdinanda, Marija se je poročila dne 8. junija 1922 z našim kraljem Aleksandrom. Razven Karola in Marije je imela kraljevska dvojica še dva otroke: princa Nikolaja, ki je bil rojen leta 1903 in princesinjo Ileano, rojeno leta 1908.

## Pojasnilo

## o pravem in nepravem „Florian“-u.

Na mnoga vprašanja glede »pravega in nepravega Florian« smo primorani, v interesu kupovalcev in resnice, sledeče objaviti:

Od leta ustanovitve 1908 sem, je znan po Sloveniji kot domače »rjavilo za želodčne in druge slabosti rastlinskih liker »Florian«, izdelan po originalnem receptu iznajditelja Edmunda Kavčiča od Rastlinske destilacije »FLORIAN« v Ljubljani, prej Prešernova ulica, sedaj Gospodarska cesta.

Sloves tega želodčnega okrepčila je porabila pred nekim časom novoustanovljena tvrdka J. Jeras in drug, Moste pri Ljubljani, na način, da je začela prodajati pod imenom naše izdelovalnice »FLORIAN« in pod našo dobroznano etiketo popolnoma drug liker, opiraje se na to, da je prej priglasila brez vednosti lastnika Rastlinske destilacije »Florian« pri registru varstvenih znamk v Beogradu originalno etiketo destilacije »FLORIAN« kot svojo lastno etiketo.

Razen tega zlorablja imenovana tvrdka naš stari reklamni znak za svojo reklamo,

imenuje se v svojih reklamah celo »edino« ali pa »edino pravo« izdelovalnico »Florian« in

označuje celo za lepakih druge izdelke z imenom »Florian« kot falsifikate!

Ugotavljamo, da je tvrdki E. Jeras in drug sestava rastlinskega likerja »Florian« popolnoma neznan in,

da izdelek te tvrdke nima z našim pravim, originalnim izdelkom »Florian« nikake sorodnosti ne po sestavi, ne po okusu, ne po učinku.

V obrambo naših lastninskih pravic do imena »Florian«, do naših etiket in znamk teže v Beogradu tožba, katere izid v kratkem pričakujemo.

Opozarjamo cenjene kupovalce, da, dokler traja zloraba našega imena »Florian« za nepravilno izdelke, zajejmi pristnost pravega »Florian« samo dobro vidni napis »Originalni Kavčičev Florian« ali pa dobro vidni napis:

**Za pristnost jamči**

*Edmund Kavčič*

na originalno zamašenih steklenicah.

Rastlinska destilacija

»FLORIAN«

(izdelovalec Edmund Kavčič)

družba z o. z.,

v Ljubljani, Gospodarska cesta.

## Sport.

Danski atlet Svensson je dosegel v Kopenhagenu v skoku v daljavo 6.97 m; poleg skoka pa vadi tudi tek in si je priboril 1. mesto v teku na 100 m z 11.1 sek.

Lahkoatletika — švedski sport. Za lahkoatletski meddeželni match med Švedsko in Finsko, ki se vrši v dveh mesecih v Stockholm, je prodanih dosedaj že 3000 vstopnic.

Število motornih koles v Nemčiji je znašalo lansko leto 270.000. Na 280 prebivalcev odpade tedaj eno motorno kolo, v Berlinu posebej pa že na 30 ljudi. Samo 25.000 vozačev je organiziranih v sportnih klubih, od katerih se jih samo 4000 udeležuje kolesarskih dirk, iz česar je razvidno, da je motocikel postal že prometno sredstvo.

10 najboljših teniških igralcev našteje ameriški teniški prvak Tilden v »Evening Standard« in sicer brez razporedbe. Ti so: Cochet, Lacoste, Borotra, Bronquon, Johnston, Tilden, Alonzo, Jan Kozeluh in Washer. Za naslednji mesti prideta po njegovem mnenju v poštev Timmer in Spence ali Froitzheim in Hunter.

## Borze

dne 21. julija 1927.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.83 blago, Berlin 13.508 do 13.538 (13.52 do 13.53), Budimpešta 9.93 blago, Curih 1093.5 do 1096.5 (1095), Dunaj 7.995 do 8.025 (8.01), London 275.9 do 276.7 (276.3), Newyork 56.7 do 56.9 (56.8), Praga 168.2 do 169 (168.6), Trst 307.6 do 309.6 (308.6).

Zagreb. Dunaj 7.991 do 8.021, Budimpešta 9.905 do 9.935, Italija 307.97 — 309.97, London 275.9 do 276.7, Newyork kabel 56.825 do 57.025, ček 56.7 do 56.9 — Praga 168.2 do 169, Svica 1093.5 do 1096.5.

## Efekti.

Ljubljana. Investicijsko posojilo 84 denar, Vojna škoda 343 denar, Celjska posojilnica 197 do 199, Ljubljanska kreditna banka 147 do 150, Prašedion 850 denar, Kreditni zavod za trgovino in industrijo 160 denar, Stavbna zadruga 55 denar, »Sešir« 104 denar.

## Blagovna tržišča.

Ljubljanska blagovna borza (21. t. m.). Les: Tendence čvrsta za tramiče. Zaključeni so bili 4 vagoni, in to 1 vagon tramov, po 250 m dolžine, od 25 x 25 naprej, 1, II, in za bukovne plohe, zamane, očeljene, ostro-robe 1, II. — Deželni pridelki: Nudi se nova pšenica, baška 78 kg, 2%, brez doplačila, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni promptna po 337.5 do 340, za julij avgust po 340—342.5; stara pšenica, 75/76 kg 2%, slov. postaja, mlevska tarifa, plač 30 dni, promptna po 335; hrštica, baška slov. postaja, plač. 30 dni po 235 do 237.5; turščica, banatska, slov. post., plač. 30 dni 232.5 do 235.5; moka »0«, iz stare pšenice, fco Ljubljana, brez užilnine, plač. po prejemu po 505. Tendence čvrsta, zaključkov ni bilo.

× Zakup veleprodaje soli. Uprava državnih monopolov odda dne 20. julija t. l. licitacijskim potom v zakup veleprodaje soli v ljubljanski in mariborski oblasti ter v drugih oblastih in sicer za čas od 1. septembra 1927 do 31. decembra 1929. Detajlni pogoji za

licitacijo so interesentom na vpogled v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

## To in ono.

## SKRIVNOST PREROKINJE.

Leta 1814. je umrla v Angliji Joanna Southcott, ki si je s svojimi prerokbami in verskimi zamaknjenji, kakor tudi s svojo obljubo, da bo rodila Mesijo, pridobila sloves prerokinje. Prerokinja, ki je imela prav mnogo častilcev, je osnovala, predno se je poslovala s tega sveta, ustanovo, ki je posvečena skrbi za blagostanje bodočih angleških generacij. V ta namen je zapečatila in zaklenila skrinjico iz orehovine ter naročila, naj jo odpre štirindvajset škofov tedaj, kadar bo angleški narod v veliki nevarnosti. Vsebinska skrinjica bo pojasnila angleškim oblastnikom, kaj naj store, da osvobodijo Anglijo njenih težav.

Prav umestno in primerno je bilo, da skrinjice niso odprli do danes, ko se Anglija nahaja v težavah, v kakršnih še nikoli ni bila. Mogoče pa vsebuje skrinjica skrivnost, kako bi se dala lordska zbornica reformirati, ne da bi se narod radi tega razburjal? Mogoče pa bi skrinjica mogla pojasniti na kak način bi mogla Anglija izivati sovjetsko Rusijo, istočasno pa delati z njo kupčije? Društvo za psihična raziskovanja, v čegar last je skrinjica koncem koncev prišla, je bilo mnenja, da je ravno sedaj primeren čas, da se skrinjica odpre in je k slavnosti otvoritve skrinjice povabilo mnogoštevilno občinstvo ter štirindvajset škofov, od katerih pa se je le eden udeležil otvoritve.

Zanimanje za skrivnostno prerokinjo je

ostalo še do današnjih časov tako živo, da je bila pri otvoritvi skrinjice velika dvorana Church House nabito polna. Najprej je bilo na vrsti lepo predavanje o življenju in delu velike prerokinje. Za tem pa so ob napeti pozornosti občinstva skrinjico odprli in pred očmi tisočero radovednežev so izvlekli iz skrinjice: pištolo, francoski dvorski koledar iz leta 1793., uhan, dalje roman »Presenečenje v zakonu«, nekaj kovanega drobiža, loterijsko srečko iz leta 1796., otroško čepico in več podobnih malenkosti. Množica je izbruhnila v krah. To je bila torej preko sto let skrbno čuvana skrivnost in čudovito zdravilo, ki naj reši Anglijo. Otroške čepice, za gospoda Baldwin, ravno to je še manjkalo!

Ubogi dvomljivci, ki sveti Johanci nikoli zaupali niso, so pričeli misliti, da so imeli edino oni prav. Toda ne. Kajti komaj so skrinjico odprli, so že mnogi, ki sveto verujejo v prerokinjo in njene napovedi, pričeli naglašati, da to sploh ni bila prava skrinjica svete Joanne. Prava skrinjica tehta svojih dobrih 200 funtov ter je spravljena na varnem in jo bodo našli šele tedaj, ko bo čas za to. Tedaj se bodo morali tudi škofje odzvati pozivu svete prerokinje in tedaj se bo pokazala prerokinja v vsem svojem sijaju. Tega dne čakajo vsi, ki sveto verujejo v prerokinjo in ki jih ne premoči nikaka nepristna skrinjica in nobena smešna ceremonija.

: Za koliko se je pomnožilo prebivalstvo Moskve tekom meseca maja. Po podatkih statističnega urada v Moskvi se je priselilo tekom meseca maja v Moskvo 70.000 oseb, izselilo pa 58.000. Število novorojenih otrok prekaša število umrlih tekom tega časa za 2.300 oseb. Vsega skupaj se je torej pomnožilo prebivalstvo Moskve tekom meseca maja za 14.000 oseb.

Jan Weiss:

## Baraka smrti.

Vsi so napeto pričakovali prihod Capa, ki se je odpravil v vas nakupovat. — Prgišče rubljev, opranih v snegu, je obteževalo nenavajeni njegov žep.

Za bele carke rublje si kupiš ne le rusko vodko, ampak tudi rusko kri. Kozarški bajonet na kraju taborišča se takoj prikloni srebrnemu carju, čeprav bi bil ta že napol oblihan od človeških dlani in žepov...

Tudi Jira je včeraj odšel in se tudi lahko danes vrne, na tega se pa danes ni nihče vasilil, razven Gruberja. — Jira je odšel takrat, ko Cap, njuna pola so pa k malu razšlaCap je hitel v vas, da napolni torbo, Jira je pa zavil s steze in se nameril v hrib, ki se je vlekel z njima ob levi strani. Bil je to tisti hrib, ki e je s svojo strmo steno vzdigoval takoj za taboriščem, kakor vlažen zid. Po njegovem hrbtu se je vsak dan plazilo solnce, predno je prilezlo na njegovo belo temo, da bi se od tam mrzlo nasmehnilo umirajočemu taboru. — Kaj je bilo za tem hribom, tega ni nihče vedel. Često se jim je pa dozdevalo, da se šele tam začneja svet, oni krasni, zdravi, zgubljeni svet...

Jira jim je pa vedno pripovedoval, da leži za tem hribom, in sicer prav nič daleč, bogato in veličastno mesto, ki se imenuje Orenburg... To ime je tako čudovito zvenelo v ušesih; neko neutešljivo in neizpolnljivo hrepenenje je iz njega dihalo... Glavna ulica tega mesta da je neki tako široka in dolga, kakor Broadway in razven te ni nobenih drugih ulic. Hiše pa da so popolnoma drugačne, ko v zapadnih mestih. — Čudovito lepe, v bajnem slogu, povsod prizidki, balkoni, zverženi stolpiči, porcelan — kakor ulice v sanjah, kakor glavno mesto nebes... Tam pa da živijo bogati srečni, večno mladi ljudje, v trgovinah pa da so napredaj prečudne stvari, ki jim v naših jezikih ni imena.

Jira se je torej odpravil do onega tajni-stvenega mesta za hribom. Šel je po kinim... Kinin seveda ni bil zapisan na jedilnem listu gostije, ki se je pripravljala, vendar pa ga je bilo zdaj mogoče dobiti in za red spraviti doma, za slučaj, če bi mogoče...

Nesmisel! — za slučaj »če bi«, si je Bareš izmislil drugačen lek, jako radikalen in tehnen, ko njegove pesti.

»Kdor prvi zbolí, — odide!«

»Kam?«

»Proč! Kam — to mi je vse eno. Bo žrtvo-van, pogine — bolje pa bo da eden, kakor pa vsi! — Pa naj bo to kdor koli!«

»Jaz mislim...«

To se je Gruber opogumil misliti na drug način, kakor je pa diktiral Bareš. Nikakor ne ugovor sam, pač pa groza pred to mislijo je pretresla njegov jezik.

Bareš se je divje zapravljal vanj: »Se bojiš? — Torej se te je prijel! — Pokaži jezik!« Gruberjev jezik pa je bil, hvala Bogu, rdeč, ko nagelj.

## III.

Čap se je vrnil. — Prična, ki jim je služila za ležišče in tla, za mizo in stol, je takrat postala bogato obložena miza bogataša. Čapova torba se je praznila, miza se je polnila: bel kruh, čaj, prekajeno meso, salama, kavijar, zemljice, tobak, cigarete, sladkor, riba; prigrizki, kozarčki in — vodka! — Křeček ni vzdrljal. Drhteč od nestrpnosti je hlastnil po steklenici in se je z nosom poželjivo priseljal k zamašku, ki je tičal globoko v grlu.

Bareš mu je steklenico iztrgal in postavil. »Rovtar! Ali nisi še nikdar jedel pri mizi z ljudmi?«

Křeček je, ko otrok, trepetaje segel po vodki: »Za božjo voljo, samo srknil bi! — Samo konček jezika bi omočil!«

Ravno takrat je pa Bareš pripravljaval bosed za uvodno napitnico. Odmašil je steklenico »namiznega vina«, napolnil kozarčke, krenil

po roki Křečka, ki se je že zaganjal v najbližjega, potem se je slavnostno odkaljal, kakor se odkaljuje domišljava samozavest vseh nestrpnih govornikov in je važno začel svoj govor:

»Tovariši! Ravno tri dni je od tega, ko sem se opogumil s svojim prijateljem, z navzočim med nami Karlom Zelinko, v barako št. 25. — V teh treh kritičnih dnevih naj bi se bila odločila naša usoda. — Ali se skužimo in poginemo, ko psi na gnojišču, — ali pa: denar, ljubezen, življenje pod lesteno in dijamant na naprsnici! Zmagal je pogum! — Še vedno smo zdravi! — Še predno pa začnemo novo življenje s tem banketom, — mi priznajte odkrito! Kdo vam je rešil življenje? — Kdo vas bo redil in pojil? — Kdo vas bo oblačil? Kdo vas bo rešil iz tega pekla?«

»Volja božja...« je zašepetal Čap. »Stara copata, ne pa volja božja! Človek stavi: v nevarnost svoje življenje, pa mu nazadnje rečejo: Volja božja!«

»Bareš! Ne zasramuj Boga! Bog je poslal umirajočega ujetnika k našemu pragu! Bog ti je dal to misel, Bog ti je vdihnil pogum.«

Křeček je zaplakal. »Za pet ran božjih, kaj me pa mučite? — Najte mi piti, jaz, — jaz — ne morem več čakati...«

Brada mu je šklepetala, na izbuljeni zenci se je zrcalilo šest nalitih kozarčkov, ki so se tiščali steklenice, ko piščeta koklje.

Nazadnje je pa Bareš vendarle vzdignil svoj kozarček v svečano višino, primerno tej miniat.

»Pijem na zdravje naše barake! Na zdravje barake življenja v taboru smrti!«

Kozarčki so se zvenčeče zadeli, odskočili in se obrnili k ustom z dnom navzgor. — Bareš je triumfal. Znova je nalival in ponujal, prevzel od lastnega sočutja, ko bogati taborci, ki je pripravil beračem gostijo. »Jejte! Pijte! Kadite! — Evo, naše izobilje

tobaka! Ne verujete svojim očem? Prepričajte svoje jezike, ni-li to sen! Sladkor? Sladite, kakor niste še nikoli v življenju! Osladite danes dvoje let, grenkih ko pelin, motnih, ko blato. Pokažite mi, primojduš, kaj se zmorate! Zapojte, smejte se, jokajte ali plešite, — postavite se na glave! — Danes se hočem odkodovati za dve leti umiranja. Pijem na zdravje vseh zdravih!«

So nekateri organi človeškega telesa, ki kljub svoji enostavnosti opravljajo več, kakor eno samo funkcijo. Zdi se, da so to ravno človeška usta, ki so s svojo mnogostransko delavnostjo največkrat uporabljeni del človeka. To eksotično uživanje vsega, ki je bilo v čudovitem nasprotju z umazanimi, revnimi deskami, bi moralo, po Bareševem mnenju vsaj tisti čas iti vse skozi njihova usta, navsezadnje ob spremljanju petja in smeha istih ust. Bilo je namreč potrebno menjavati enovrstne občutke: piti na prekajeno meso, prigravati k vodki, pri vsem tem pa paziti, da bi cigareta ne gorela zastoj...

Čap je kadil že tretjo; pobožno je gledal za bežečim oblakom in je rekel:

»Od začetka nisem bil za vajino podjetje, vendar sem pa celo noč v strahu premočil. Tisto noč sem zaobljubljal Bogu polovico vsega bogastva, če me usliši...«

»Vrag si ga vedi, je-li Bog,« je rekel Bareš skeptično izpod ustnice.

»Če bi pa mogoče le bil, — nekaj se mu lahko obljubi...«

»Bogu niti beliča!« ga je jezno nahrulil Zelinka.

»O tem se ne bomo prepirali,« je rešil spor Bareš. »Jaz hočem veselo razpoloženje! — Strela božja, — Zakaj ne jeste? — Ali naj v vas mašim?«

Bareš je z močnim sunkom pretrgal salamo, kakor podkovo, in je polovico vrgel Křečku v obraz. Ta jo je ujel v zraku in salama se je pod žonglerskim izgibom dlani nekam izgubila.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. — Telefon števil. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstr.

Inserati v

»Narodnem dnevniku«

imajo velik uspeh!

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA

GREGORČIČEVA 23

TRG. IND. D. D.

Se pripravlja za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih listov. \* Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, imenika, posetnice itd. \* LASTNA KNJIGOVARNICA \* TELEFON ŠT. 2389

Izdajatelj: Aleksander Zelesnikar. — Urejuje: Vladimir Svetek. — Za tiskarno »Merkur« odgovoren: Andrej Sever. Vsi v Ljubljani.

## Kompletne potrebščine

za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike, kakor tudi sukance, svilo za šivanje v vseh barvah, vezenino, čipke in razne porte kupite najcenejše pri

Josip Petelinc-u

Ljubljana, ob vodi blizu Pražernovega spomenika.

Na veliko!

Na malo!

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

»GROM«

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spainih voz S. O. B. za ekspresno pošiljke.

## MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—

## KUPIMO

sledenče knjige — tudi rabljene: »Trije mušketirji«, »Dvajset let pozneje«, »Deset let pozneje«, Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana.

## Prodaja se ceno

pohištvo, štedilnik in mala pečka. Naslov poveprava lista.

## »Ullstein's Weltgeschichte«

(elegantno vezano) Din 1000 naprodaj. Naslov v upravi.

## Prodajalka

dobra moč v mešanem blagu, želi premeniti mesto. Cenj. dopise na upravo tega lista pod šifro »Zanesljiva«.

## Drva - čebin

Woltova 1/II. - Telef. 50